

bb 69. /a minisztertanács ... 1. folyt./ m

augusztus 20-án befejeződik a falvak villamosítása

az országos tervehivatal és a nehézipari minisztérium együttes jelentése az ország villamosításának kiemelkedő eseményéről tájékoztat: augusztus 20-án bekapcsolják az ország villamosenergia hálózatába a szabolcs-szatmár megyei aporligeti községet, s ezzel végrehajtják az ötéves tervben a falvak villamosítására kitűzött feladatát.

a jelentés visszapillantást vet az ország villamosításának több mint fél évszázados történetére. kitűnik az adatokból, hogy a falvak nagyarányu, szervezett villamosítása csak a felszabadulást követően - a villamosenergiaipar államosítása után - indult meg.

míg az 1920-1944-ig terjedő időben egy-egy esztendőben átlagosan csupán 48 falut villamosítottak, az első ötéves terv keretében már évente 120 községet kapcsolnak be a hálózatba, a második hároméves terv folyamán a fejlődés meggyorsult, ebben az időszakban évente átlag 150 községet villamosítottak.

a munka arányait jellemzi, hogy a népi demokrácia 18 éve alatt villamosították az ország városainak és községeinek 60 százalékát, ez idő alatt állami eszközökből mintegy 4 milliárd forintot fordítottak a falvak lakossága és a mezőgazdaság szükségleteit ellátó villanyhálózat kiépítésére.

ez év január 1-én már csak 14 olyan község volt az országban, amelyet még nem kapcsolnak be a hálózatba. 1963-ban ezek közül eddig már 13 községben gyulladt fel a villany, a még hátralévő aporligeti községnek a villamoshálózatba történő bekapcsolásával teljesül a magyarországi falvak villamosításának terve. a villamosítás munkája azonban nem áll meg: hátra van még a korábban villamosított helységek hálózatának teljes kiépítése, a külterületi lakóhelyek bekapcsolása, valamint a mezőgazdasági nagyüzemek villamosítása, egyre növekvő villamosáram-igényének kielégítése. a külterületek bekapcsolása már az idei terv alapján megkezdődött. a villamosítás teljes befejezése az ország huszéves távlati tervének részét képezi. /mti/

- 2 -

19.09/-szb

1922 2. mell.

MTI

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Péter utca 6-7. Telefon: 169-490, 369-690

A szerkesztésért és kiadásáért a vezérigazgató felel

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1963. augusztus 9.

bb 1. másfél méteres vidrát ejtettek el a görögali halastavaknál

vid/j/m/ká

1963. augusztus 9.

marsi józsef, a görögali állami gazdaság halászja páratlan vadászszákmányra tett szert. a gazdaság halastavánál éjszaka egy gyermek nagyságu vidrát lőtt. a hatalmas ragadozó méltán lehetne a vidrák királya, hossza 152 centiméter, és korát 10 évre becsülték. testét különlegesen szép szörme borítja: hófehér pettyek tarkítják, akárcsak az őzgidák testét. a szerencsés kezű görögali halász rövid idő alatt öt vidrát ejtett el a tó körül. értékes szörmejüket a nyersbőrforgalmi vállalat átlag 200 forintért vásárolta meg. /mti/

bb 2. több játék- és televízió-film szinkronizálnak a pannónia filmstudio műtermeiben

i s/hné/m/sr

1963. augusztus 9.

a napokban befejezték a pannónia filmstudio műtermeiben akszonov világhírű regényének a kollégák filmváltozatának szinkronizálását. a főszereplők hangját buday istván, harkányi endre, agárdy gábor, korompay vali és versényi lászló szolgáltatták meg. a szinkronrendező hazai györgy.

megkezdtek a hasek életéről szóló szovjet film, a prágai tréfacsináló szinkronizálását is. a film szereplőinek hangját felöltöztették anikó, márkus lászló, avar istván és farkas antal tolmácsolja. a rendező moldoványi józsef. várkonyi gyula rendező vezeti a gengszterek és filantrópok című lengyel társadalmi szatíra szinkronmunkálatait. magyar hangok: suka sándor, vetró margit és angyal sándor.

ezenkívül a műtermekben több televíziós játékfilm „tolmácsolásán”, dolgoznak a színművészek, technikusok és a rendezők. magyar színművészek hangján szólnak meg az izgalmas szovjet tv-film, a 713-as leszállást kér szereplői is. rendező hazai györgy, a szinkronszereplők tomanek nándor, szabó ottó, csákányi lászló és balogh emese. befejezéshez közeledik a tessék lapozni című angol tv-film szinkronizálása. az érdekes történet hőseit suka sándor, kassai ilona és vetró margit szolgáltatták meg. a rendező moldoványi józsef. /mti/

- 1 -

le

bb 3. szeptember 1-től kiállítást rendeznek a „népművészet mestere, -ének alkotásaiból

i/tf/hné/m/sr

1963. augusztus 9.

az országban mintegy félezer „hivatásos, népi iparművészt tartanak számon. közülük eddig 58-an nyerték el a „népművészet mestere, címét. a kitüntetett népművészek legszebb alkotásaiból kiállítást rendez a népi iparművészeti tanács a régiposta utcai bemutatótermében. a kiállítást szeptember 1-én nyitják meg, gazdag anyagát többszáz művészi csont- és fafaragásból, fazekas munkákból, szöttesekből és himzésekből állítják össze. /mti/

bb 4. a sportpénzből sikkasztott - két évi és két hónapi szabadságvesztésre ítélték

i/bc/hné/m/sr

1963. augusztus 9.

sportügyek intézésekor különféle visszaéléseket követett el batta árpád, budapesti lakos. a rákosligeti ac labdarugó szakosztályának intézőjeként tevékenykedett, s társadalmi aktivistaként rendszeresen dolgozott a budapesti labdarugó szövetségnél is. visszaélt a kezdeti jó munkával megszerzett bizalommal, s az általa kezelt tagdíjbélyegek ellenértékéből, s az egyéb címen kezéhez jutott pénzből nagyobb összeget elköltött. a hiányt hamisított és lopott befizetési szelvényekkel palástolta. a szövetségi székházból sportfelszerelési tárgyakat vitt el, majd eladta őket.

a központi kerületi bíróság két évi és két hónapi szabadságvesztésre ítélte és kártérítésre kötelezte batta árpádot. /mti/

bb 6. megjelent a kossuth könyvkiadó „az szkp ideológiai feladatairól, című kiadványa

i/bi/gk/m/sr

1963. augusztus 9.

a kossuth könyvkiadónál most jelent meg „az szkp ideológiai feladatairól, címmel az szkp központi bizottsága 1963 június 18. és 21. között megtartott plenáris ülésének anyagát ismertető kiadvány. az ötnapos ülésnek egyetlen napirendi pontja volt: „a párt ideológiai munkájának soron következő feladatai, az előadói beszédet, l. iljicsov, az szkp központi bizottságának titkára mondotta. az ülészakon 27 felszólalás hangzott el, beszédet mondott n.sz. hruscsov is. a most megjelent kiadvány l.f. iljicsov előadói beszédét, n.sz. hruscsov felszólalását és az ülésen elfogadott határozatot tartalmazza. /mti/

- 2 -

bb 5. szeptember 10-ig lehet jelentkezni a közgazdászokat továbbképző tanfolyamokra.

i/m/sr

1963. augusztus 9.

a marx károly közgazdaságtudományi egyetem közgazdász továbbképző tagozata októberben kezdődő őszi szemeszterben kellő számú jelentkező esetén a következő tanfolyamokat indítja:

a belkereskedelem időszerű kérdései /két féléves/, agrárgazdaságtan és üzemgazdasági kérdések /2 féléves/, pénzügygazdaságtan /két féléves/, matematika /négy féléves/, világpiaci és külkereskedelmi problémák /két féléves/, népgazdasági tervezés és irányítás /három féléves/, kereslet-kutatás a szocialista kereskedelemben /két féléves/.

ezekkel párhuzamosan folytatódnak az előző félévben megkezdett matematika, a külkereskedelem néhány időszerű kérdése, a belkereskedelem időszerű kérdései és az élelmiszertermelés, fogyasztás című tanfolyamok előadásai.

tatán a belkereskedelem időszerű kérdései címmel kétféléves tanfolyam indul. kecskeméten folytatódik a belkereskedelem időszerű kérdései, szegeden és kiskőrösön pedig az agrárgazdaságtan és üzemgazdaságtani kérdések című tanfolyam.

a tanfolyamokra szeptember 10-ig jelentkezhetnek az érdeklődők. a továbbképző tagozat tájékoztatót adott ki, amely beszerezhető a marx károly közgazdaságtudományi egyetem portáján /9., dimitrov-tér 8./, továbbá a közgazdasági és jogi könyvesboltban /5., nádor-utca 8./ a tájékoztató részletes felvilágosítást nyújt a jelentkezéssel kapcsolatos tudnivalókról. érdeklődni lehet személyesen vagy telefonon a továbbképző tagozatnál /9., dimitrov tér 8/ 3. emelet 329. telefon: 186-850, 174. mellék. /

/mti/

bb 7. bajor söröző kőszegen

vid/lk/m/ki

1963. augusztus 9.

több mint félmillió forintos költséggel korszerűsítik kőszegen kedvelt szórakozóhelyét a kulacs vendéglőt. ujjáépítik az eszpresszót, az éttermet, az üvegtetős nyári teraszt. két helyiséget ugynevezett bajor sörözővé alakítanak át. a sörözőt és a falat díszítő üvegvitrinét a korabeli ízlésnek megfelelően rendezik be. a munkákat augusztus végére befejezik. /mti/

- 3 -

bb 8. valódi „szakmai”, borkóstolókat rendez az ibusz a kertészeti főiskola jubileumára érkező vendégeknek

1 tz/sze/m/vg

1963. augusztus 9.

a budapesti kertészeti és szőlészeti főiskola szeptember 3. és 10. között - alapításának századik évfordulója emlékére - jubileumi ünnepeket rendez, amelyeken neves külföldi szakemberek is részt vesznek és előadásokat tartanak.

az ünnepek külföldi vendégei számára az ibusz széleskörű programot állított össze. megismertetik őket a magyar kertészet legkiválóbb eredményeivel, az ország legfontosabb zöldség-, gyümölcs- és szőlőtermesztő tájaival, ahol - „szakmai”, borkóstolókat - tartanak. /mti/

bb 9. gárdonyi gézáról nevezték el az új egri szőlőfajtát

vid/j/m/ká

1963. augusztus 9.

egerben a szőlőnemesítési kísérleteket újabb siker koronázta: leszüretelték az első termést abból az új szőlőfajtából, amely a bikavér alapanyagát szolgáltatja majd, a gárdonyi gézáról elnevezett új szőlőfajta a csabagyöngyénél 10-15 nappal korábban érkezik, a cukorfoka 4 fokkal magasabb, mint az ugyanazon a területen termelt medoc noiré.

az idén két tőke hozott termést, de a kísérletek szélesebb méretű folytatására már 80 tőkét telepítettek, amelyekről a jövő évben már szintén termést várnak, a szakemberek szerint a kiváló zamatu szőlő étkezési és borszőlőnek egyaránt alkalmas. /mti/

bb 10. újra megindultak a 200 éves örvényesi vizimalom lapátjai - a legfinomabb lisztet őrli a régi malom

vid/j/m/ká

1963. augusztus 9.

a balaton északi partján, örvényesen több mint 750 éve forgatja a pécsely-patak vize a vizimalmok kerekeit. az örvényesi malom már több mint 200 éve működik, de őse már 1212-ben ugyanazon a helyen állt. a malmot a 18. század derekán építették át és újították fel, majd 1953-ban modernizálták. a malom, amely ma is hűen őrzi a több mint két évszázaddal ezelőtti formáját, az ország egyik leghasznosabb műemléke. kerekeit a napokban ismét megindították, bejáratják az őrleszerkezetet, hogy megkezdjék vele a helyi termésű idel gabona őrését. a régi szerkezet még ma is az egyik legfinomabb lisztet őrli az országban, dupla nullás minőségben. /folyt.köv./

- 4 -

le

bb 10. /újra ... 1. folyt./ m

az örvényesi malom a balaton-part egyik leglátogatottabb idegenforgalmi látványossága, mindennap népes kirándulócsoportok keresik fel. a vendégkönyv bejegyzései szerint idén is több száz külföldi vendég járt ott az öt világrész csaknem minden országából. a malom vezetője, molnár antal, ritkaságnak számító muzeumot rendezett be a nádtető épület egyik szobájában. a muzeumban olyan ritkaságot látni, mint kossuth lajos hugához írt egyik eredeti levelét. érdekességnek számít a több száz éves kulcs- és pipagyűjtemény, továbbá a balatoni népművészet számos emléke. itt látható az ország egyetlen szalmaintarziás függönytartója. /mti/

bb 11. tovább bővül a főváros környéki zöldövezet - ezer hektár új erdő telepítését készítik elő a gödöllői erdészek

cs/j/m/ká

1963. augusztus 9.

budapest ipari üzemeinek terjeszkedése, a lakosság létszámának növekedése az erdőszeti szakemberekre is fokozott munkát ró. ilyen körülmények között a főváros körüli zöldövezet bővítése egyre nagyobb jelentőségű. a gödöllői erdőgazdaság az elmúlt hat évben több mint 10.000 hektáron telepített új erdőt, a zöldövezet növelésére azonban még nagy lehetőségek vannak. ezen a vidéken ugyanis sok a mezőgazdasági műveléssel nem hasznosítható terület. ezért évről-évre fokozzák az erdőtelepítés ütemét. az idén összesen további 1000 hektáron ültetik el a facsemetét. ebből 120 hektárnyi erdőt közvetlenül budapest határában telepítenek. az erdőgazdaság dolgozói ezekben a hetekben több mint 500 hektáron készítik elő a talajt mélyforgatással. a rövidesen megkezdődő csemeteültetésekkel újabb rezgőnyár-, akác-, tölgy- és fenyőerdőkkel növekszik a fővárost határoló zöldövezet. /mti/

- 5 -

le

bb 12. végrehajtják a főváros levegőjének tisztaságáról szóló rendele~~tet~~

i hi/sze-lm vsr

1963. augusztus 9.

több budapesti kerület tanácsi szervei megvizsgálták a főváros levegőjének tisztaságáról szóló rendelet végrehajtását.

a probléma megoldásában egyik legjobban érdekelt kerületben, a belvárosban 72 olyan objektumot vettek nyilvántartásba, amelyek különösképpen szennyezik a kerület levegőjét. ugyanilyen káros azonban a központi fűtésű kazánok, a cserép, valamint a vaskályhák korma és füstje. a házkezelési igazgatósághoz tartozó 246 központi fűtésű kazán nagyrésze elavult, felújítani sem nagyon lehet, ezért más módon igyekeznek javítani a helyzeten. például ujabban csak szakképzett fűtőket alkalmaznak és a szakvizsgát még a segédfűtőktől is megkövetelik. két fűtési technikus rendszeresen ellenőrzi a kerületben levő kazánokat, s szakszerűen irányítja a kezelőszemélyzet munkáját. több iskolában áttérnek a koksztüzelésre és tervezik a gáztüzelésű kályhák szélesebbkörű alkalmazását is. a kerületi vállalatok általában megértéssel támogatják a tanács intézkedéseit. a földalatti vasútépítő vállalat építésvezetősége például az eddig sok füsttel, korommal dolgozó kazánját kicseréli, s az új kazánt a telephely közepén épített kazánházba helyezi. a jelenlegi négy méter magas kémény helyett 16 méterest szerel fel.

a 6. kerületben is megvizsgálták a levegő-szennyezettség fokát, s ennek alapján folyamatosan intézkednek a szennyező gócok felszámolásáról. a tanács építési osztálya a kazár-utca 9. és az 6-utca 12. szám alatti péküzemeket kötelezte a rossz állapotban levő kémények megjavítására, illetve fűtőberendezések átalakítására. a kereskedelmi osztály arra törekszik, hogy a jövő év végéig a 17 vendéglátóipari egységből legalább 12 helyen a mostani vegyestüzelés helyett gáztüzelésre térjenek át. az üzemi konyhákat is rendszeresen vizsgálják és szükség esetén kötelezik a vállalatokat a gáztüzelés bevezetésére./mti/

--

8.15 /zs

- 6 -

bb 13. árkádosított iskola a 7. kerületben - higanygőzlámpákat szerelnek fel a klauzál, az almássy és az izabella téren

i há/tné-lm zs

1963. augusztus 9.

az év hátralevő részében számos új létesítmény kerül tető alá, jónéhány beruházás fejeződik be budapesten. a városfejlesztési és a községejlesztési programok előirányzatai a jelek szerint a főváros legtöbb kerületében hiánytalanul megvalósulnak, s az építők is sikerrel birkóznak meg a hosszú tél okozta elmaradással.

a 7. kerületben az alsóerdősor utca 14-16 számú telken megkezdtek budapest egyik legkorszerűbb, 16 tantermes általános iskolájának alapozását. a mintegy 10 millió forintos beruházással épülő iskola egyik érdekessége lesz, hogy az épületet oszlopokra helyezik, árkádosítják, s így jóval nagyobb hely jut az iskolaudvarnak. az osztálytermeket szintén az eddigitől eltérően rendezik be: a padosorokat nem a tantermek hosszában, hanem keresztbe helyezik el, s minden termet két oldalról világítanak meg a széles, nagy ablakok. a tervezők véleménye szerint a kísérleti iskola minden osztályában lényegesen jobbak lesznek a látási és a hallási viszonyok, mint a többi tanintézetben.

az erzsébetvárosban egyébként jelentős összeget költenek a közvilágítás javítására, a neonosítási program végrehajtására. az év végéig egyebek között a klauzál téren, az almássy téren és az izabella téren szerelnek fel korszerű, nagy fényerejű, higanygőzlámpákat. a kerület beruházási programjában szerepel a szövetség utcai kórház - a volt poliklinika - bővítése is. a munkálatokat hamarosan befejezik, s a kórházban 70 új ágy elhelyezését biztosítják majd.

a 11. kerületben két, egyenként 100 személyes óvoda építése kezdődött. az egyik a lágymányoson, a budafoki ut és a baranyai utca sarkán nyílik, s előreláthatólag megoldja a lakótelep óvodásainak elhelyezését is. a másodikat kelenvölgyben, a kecskeméti józsef utcában rendezik be.

a következő hetekben, hónapokban nagyarányú parkosításokat is terveznek a kerületben, s csaknem 8 millió forintot költenek az úthálózat korszerűsítésére. elsősorban a külső negyedek uttestjeit, illetve járdáit nozzák rendbe, de hamarosan befejezik a nagyforgalmu schönherz zoltán utca átépítését is./mti/

--

8.27 /zs

- 7 -

bb 15. átadták az építők a magyar televízió legnagyobb stúdióját

i sb/sze vm vg

1963. augusztus 9.

a magyar televízió szabadság téri székházában felépítették és átadták a 4-es számú új stúdiót a 23-as építőipari vállalat dolgozóinak. ez a tv legnagyobb és legkorszerűbb stúdiója, amelynek alapterülete mintegy 500 négyzetméter. az új terem alatt két emeletet foglalnak el a művészeknek és a közvetítés műszaki dolgozóinak az öltözői. a stúdióhoz csatlakozik természetesen egy műszaki szint is, ahol a tv-adás bonyolult technikai berendezéseit és műszereit helyezik el.

az építőknek sok érdekes műszaki feltételt kellett teljesíteni a nagy stúdió építésénél. különösen fontos feladat volt a közvetítést zavaró épületrezgések és a káros hangvisszaverődések megakadályozása. ezért a nagy terem padlóját nemezből, salakgyapottól, kőszivacsból, összesen 11 fajta rezgéscsillapító és szigetelőrétegből állították össze. a vasbetonpillérek és a 60 centiméter vastag sokrétegű padló között is rugalmas anyaggal kitöltött réseket hagytak. a födém aljának és oldalainak puha bélése így már alig vesz át rezgést a szilárd tartószerkezettől, s az átkerült gyenge remegést is teljesen megszünteti. a stúdió oldalait kétrétegű falból építették és iróasztallap nagyságú hangszigetelő dobozokkal burkolták be, amelyeknek vatta és filc bélése minden hangot elnyel, megakadályozza a visszaverődéses hangzavart. a terem mennyezete is különleges szerkezet, tulajdonképpen vékony rabszalag, amelyet 6.000 acélkampóval függesztettek fel a vasbeton tartókra.

az új stúdió műszaki helyiségében most már megkezdték a munkát a szerelők is, akik a technikai felszereléseket és berendezéseket állítják fel. előreláthatóan szeptember végén vagy októberben kerül sor a 4-es stúdió első műsorának megrendezésére. /mti/

bb 16. újra megkezdődtek az építkezések a mezőgazdasági kiállítás területén

i sb/sze vm vg

1963. augusztus 9.

a jövő évben rendezik meg újra budapesten a mezőgazdasági kiállítást, de az építők már most megkezdtek a csinosítási munkálatokat. talajcsere a legsürgősebb teendőjük. mintegy 30.000 négyzetméteres területen 50-60 centiméter mély talajréteget kell felváltani új termőtalajjal. több mint 10.000 köbméter földet mozgatnak meg.

/folyt.köv./
8.30 /zs

- 8 -

me

/bb 16. újra megkezdődtek.....1.folyt./vm

a régi talajréteg helyére az ország legjellegzetesebb szántóföldjeiről, a hajduságból, dunántulról és más területekről hoznak termőföldet, hogy tájjellegű növénybemutatót rendezhessenek. az építők az ősz elejére fejezik be a talajcsere, hogy a mezőgazdasági szakemberek még az idén bevehessék a bemutató parcellákat. az év végéig sor kerül a kiállítás új főbejáratának építésére is, a jövő évben pedig tatarozzák, megszüntetik a régi épületeket és újabb pavilonokat emelnek. /mti/

bb 17. autósok panasza: kevés és nem ragaszt a saller

i to/tm vm vg

1963. augusztus 9.

az utóbbi időben egyre több autó-és motorkerékpár tulajdonos, hivatali gépkocsielőadó teszi szavát: nem lehet folyamatosan gumiragasztó salleret kapni és amihez hozzájutnak, annak is csak egy része használható. a hőt fejlesztő anyag vagy nedvesség, vagy valami más ok miatt nem ég kellő intenzitással, ezért nem forr össze a tömlő és a folt.

a belkereskedelmi minisztérium illetékes főigazgatóságán elmondták: a hiány abból adódik, hogy a második negyedévben a kereskedelem igényénél 55.000-rel kevesebbet szállított a péti nitrigénművek. ígéretet tett azonban, hogy a harmadik negyedévben teljesíti negyedéves kötelezettségét és pótolja az elmaradást is. így összesen 133.700 doboz salleret kapna a kereskedelem, amely bőségesen elegendő lenne az igények kielégítésére. az ígért mennyiségből július végéig 20.000-et szállított az üzem.

a minőségre, hivatalosan, ugyan nem érkezett panasz a kereskedelem illetékeseihez. ettől függetlenül azonban jó lenne, ha a sallernek minőségét a kereskedelmi minőségellenőrző intézet is megvizsgálná. /mti/

bb 18. liliputi napraforgó iregszemcsén

vid j vm ká

1963. augusztus 9.

az iregszemcsei fajtakísérleti állomáson második éve kísérleteznek a csernyanka 66-os szóját törpe napraforgófajta termesztésével. a derékig sem érő napraforgó-fajta az idén az aszály ellenére is nagyon jó termést ígér. az igen rövid száron rendkívül fejlett, nagy és gazdag olajtartalmu magokkal teli tányérok fejlődtek.

/folyt.köv./

8.37 /zs

- 9 -

me

/bb 18. liliputi.....1.folyt./vm

varga lajosnak, a kísérleti állomás vezetőjének véleménye szerint a csernyanka 66-os a jövő napraforgója, mert nemcsak bő termésű, hanem a talaj tápértékét is kevésbé vonja el, mint a nagy törzsű fajták, emellett kombájn-betakarításra igen alkalmas./mti/

bb 21. a legújabb kutatások szerint legalább három-négyezer évvel ezelőtt vált ki a magyar nyelv a finn-ugor nyelvközösségből

vid/zs/tné vm zs

1963. augusztus 9.

a debreceni kossuth lajos tudományegyetemen a külföldiek magyar nyelvtanfolyamán dr. kálmán béla, a debreceni tudományegyetem nyelvészprofesszora nagy érdeklődéssel kísért előadást tartott a magyar nyelv eredetéről, az ezzel összefüggő tudományos kutatások új eredményeiről. elmondta, hogy a tudományos vizsgálódások egyértelműen azt bizonyítják: a magyar nyelv - a korábbi feltételezésekkel ellentétben - nem két és félezer, hanem már legalább három-négyezer évvel ezelőtt kivált a finn-ugor nyelvközösségből. a tudósok a nyelvrokonság és a magyar nyelv eredetének vizsgálatakor elsősorban a legősibb szavakat keresték, gyűjtötték össze. a gyűjtemény „szódarabjai”, viszont azokra az időkre vezethetők vissza, amikor őseink még nagyon kevés ismerettel rendelkeztek a környező világról, a természetről.

a hosszú nyelvi „különélés”, során, más-más módon fejlődtek a rokonnyelvek és fokozatosan eltávolodtak egymástól. érdekes azonban, hogy a magyar nyelv rendszere a környező népek nyelvéből, azaz az indoeurópai nyelvekből éppen ott tér el, ahol a finn-ugor nyelvekkel megegyezik./mti/

bb 22. balatoni kirándulás - hét országból érkezett üdülők részvételével

vid zs/tné vm zs

1963. augusztus 9.

a siófoki idegenforgalmi hivatal szombaton kirándulást rendez a balaton déli partján üdülők számára. az érdekesnek ígérkező hajókiránduláson előreláthatólag mintegy félezren vesznek részt, köztük angol, francia, német, olasz, svéd, finn és csehszlovák üdülők. a résztvevőket a beloiannis sétahajó vízkiállomásra, ahol meghallgatják a filharmónia műsorát, majd a hangverseny után a sétahajó uszó bálteremé alakul, s a kirándulás vidám táncos mulatsággal zárul./mti/

8.50 /zs

- 10 -

bb 19. védelmi intézkedések az erdőtüzek elhárítására - az erdészet fokozott óvatosságra szólítja fel a kirándulókat

i cs/gk vm ká

1963. augusztus 9.

évente három-négy millió forintnyi kárt okoztak hazánkban az erdőtüzek, amelyek többsége az elővigyázatlan kirándulóktól ered. az idén széles körű védelmi, illetve megelőző intézkedéseket tettek az erdőgazdaságok: külön tűzvédelmi szolgálatra beosztott erdészek járják a közkedvelt kirándulóhelyeket, a budai hegyek, a borszöny, a bükk, a bakony, valamint a mecsek erdősegeit, ellenőrzik a kirándulók táborozását, az óvó rendszabályok ellen vétőket figyelmeztetik. számos erdőgazdaság a középiskolás diákokból önkéntes tűzvédelmi járőrszolgálatot szervezett. a piros karszalagot viselő szemfüles fiatalok már eddig is igen sok tüzesetet akadályoztak meg. a turistaházakban az erdészek előadásokat tartanak az erdő tűzvédelmi rendszabályairól, a községekben hangoshiradó útján hívják fel a lakosságot a károk megelőzésére. az erdős magaslatokon rendszeressé tették a tűzfigyelő őrséget, az erdőgazdaságok speciális tűzriadó tervet dolgoztak ki az esetleges erdőtüzek gyors elfojtására.

az intézkedések nyomán máris tapasztalható a javulás: a hosszan tartó és az egyes vidékeken rendkívül száraz kánikula ellenére a tüzesetek száma és a tüzek okozta kár eddig kevesebb volt a szokásosnál. a múlt év januárjától július végéig 71, az idén ugyanezen időszakban 58 erdőtüz volt, az okozott kár a tavalyi 1.2 millió forintról 1 millió alá csökkent.

az országos erdészeti főigazgatóság felhívja a lakosság figyelmét, hogy különösen a kirándulások alkalmával fokozottan ügyeljen mindenki az egyébként is kötelező tűzvédelmi előírások megtartására: ne dobjanak el égő gyufát, cigarettavéget, illetve minden esetben győződjenek meg, hogy jól eltaposták-e. különösen nagy veszélyt jelentenek a szalonasütések: csak az előre kijelölt tisztásokon, kövekkel körülrakott helyeken szabad tüzet rakni, s a kirándulóknak kell gondoskodniuk a tűz teljes eloltásáról. az erdőben üvegeket, üvegcserepeket, konzervesdobozokat szétszórni nemcsak esztétikailag elítélendő jelenség, hanem tilos is, mivel - a kánikulai hőségben - ezek erdőtüzet okozhatnak./mti/

9.00/zs

- 11 -

1 500 000

bb 14. naponta ~~1 500 000~~ köbméter gáz

i hbj/lk-lm vg

1963. augusztus 9.

még egy-két évvel ezelőtt a napi 900 000-1 000 000 köbméter gáz-fogyasztás rendkívüli eseménynek, csucsnak számított, s ilyen nagy mennyiségű gáz előállítására igen nagy erőfeszítést követelt a gázművek - elsősorban az óbudai gázgyár - dolgozóitól. a fővárosi tanács egy-két év alatt sokat áldozott a gázművek fejlesztésére, elkészült például az albertfalvi földgázbontó, a dunaujvárosi vezeték.

a gázellátás további javítására az idén újabb fontos műszaki intézkedésekre és beruházásokra került sor. az egyik: az Őrszentmiklósi földgázlencse feltöltése. ebben a lencsében tartalékolják nyáron és ősszel budapest gázellátásában felesleges, télidőben pedig nélkülözhetetlen zalai földgázt. az idén nyáron és ősszel több millió köbméter zalai földgázt táplálnak be, az Őrszentmiklósi föld alatti lencsébe, amit télen visszanyernek, felbontva, - városi készülékekben felhasználásra alkalmas gázzá alakítva - bocsátják a fogyasztók rendelkezésére. a gázlencse feltöltése jól halad.

a fővárosi gázellátás további javítására még az idén az óbudai gázgyárban megépítik az új földgázbontó első egységét - a következő 1964-ben - amely az Őrszentmiklósi lencséből és a zalai mezőkről érkező földgázt bontja majd.

a jó együttműködés eredményeként a dunai vasmű az idén már több és az eddiginél nagyobb fűtőértékű gázt ad budapestnek. mindezek nyomán a télen naponta 1,300 000-1,400 000 köbméter gázt kaphatnak folyamatosan a fővárosi fogyasztók, sőt csucsfogyasztás esetén 1,500 000 köbmétert, ami minden körülmények között fedezi a háztartások igényét./mti/

--

9,08/zs

- 12 -

mo

bb 25. fűrészporból cellulóz

vid /lk-lm ki

1963. augusztus 9.

a szolnoki fűrésztelepen naponta mintegy husz tonna, különböző fafajtákból származó fűrészpor keletkezik. a fűrészport eddig kizárólag fűtésre használták. török lászló erdőmérnök, a telep műszaki vezetője eljárást dolgozott ki, amelynek segítségével a fűrészporból cellulóz állítható elő. a kísérletek a szomszédos papírgyárban már megkezdődtek, s az első cellulóz megközelítette a rizsszalmából készült alapanyag minőségét. az ellenőrző vizsgálatokat most végzik, de már annyit megállapítottak, hogy a telepen összegyűlt fűrészporból naponta öt-hat tonna cellulóz állítható elő./mti/

bb 26. tizenkét millió forint balatonlelle fejlesztésére

vid lk/lm ki

1963. augusztus 9.

Siófok és balatonföldvár után az ősszel több mint 12 millió forintos beruházással megkezdik balatonlelle fejlesztését is.

a tervek szerint a kikötőből budapest felé eső részen nagy területet töltenek fel. a községi strand helyén már a következő szezonra elkészül az új, modern, háromezer személy befogadására alkalmas strandfürdő. fejlesztik és bővítik az üzlethálózatot is, a balaton és a köztársaság út között új sétányt alakítanak ki, s ide építik majd fel a dél-balaton egyik legmodernebb üzletsorát. a következő öt évben öt új szállodával gyarapodik az üdülőhely./mti/

--

bb 27. másfélmillió forint értékű importanyagot takarítottak meg a zagyvarónai magyar vasötvözetgyárban

vid lk/lm ki

1963. augusztus 9.

az ötvözőfémek gyártása közben nagymennyiségű import redukáló anyagot használnak fel a zagyvarónai magyar vasötvözetgyárban. különösen a koksz, a petrolkoksz, a faszén, a grafit és a szénelektroda ellátás igényel jelentős devizát. a gyárban ezért a munkaverseny egyik legfőbb célját jelölték meg az importanyagok minél gazdaságosabb felhasználását. a legutóbbi értékelés szerint az év első hét hónapjában másfélmillió devizaforint értékű importanyagot takarítottak meg a kohászok a gyár négy nagy ivfényes elektrokemencéjénél. a megtakarítás értékét növeli, hogy ez idő alatt több mint kétmillió forinttal teljesítették túl esedékes termelési tervüket./mti/

--

9.15/zs

- 13 -

1 500 000

bb 14. naponta köbméter gáz

i hbj/lk-lm vg

1963. augusztus 9.

még egy-két évvel ezelőtt a napi 900 000-1 000 000 köbméter gáz-fogyasztás rendkívüli eseménynek, csucsnak számított, s ilyen nagy mennyiségű gáz előállítására igen nagy erőfeszítést követelt a gázművek - elsősorban az óbudai gázgyár - dolgozóitól. a fővárosi tanács egy-két év alatt sokat áldozott a gázművek fejlesztésére, elkészült például az albertfalvi földgázbontó, a dunaujvárosi vezeték.

a gázellátás további javítására az idén újabb fontos műszaki intézkedésekre és beruházásokra került sor. az egyik: az őrszentmiklósi földgázlencse feltöltése. ebben a lencsében tartalékolják nyáron és ősszel budapest gázellátásában felesleges, téli időben pedig nélkülözhetetlen zalai földgázt. az idén nyáron és ősszel több millió köbméter zalai földgázt táplálnak be, az őrszentmiklósi föld alatti lencsébe, amit télen visszanyernek, felbontva, - városi készülékekben felhasználásra alkalmas gázzá alakítva - bocsátják a fogyasztók rendelkezésére. a gázlencse feltöltése jól halad.

a fővárosi gázellátás további javítására még az idén az óbudai gázgyárban megépítik az új földgázbontó első egységét - a következő 1964-ben - amely az őrszentmiklósi lencséből és a zalai mezőkről érkező földgázt bontja majd.

a jó együttműködés eredményeként a dunai vasmű az idén már több és az eddiginél nagyobb fűtőértékű gázt ad budapestnek. mindezek nyomán a télen naponta 1,300 000-1,400 000 köbméter gázt kaphatnak folyamatosan a fővárosi fogyasztók, sőt csucsfogyasztás esetén 1,500 000 köbmétert, ami minden körülmények között fedezi a háztartások igényét./mti/

--

9,08/zs

- 12 -

mo

bb 25. fűrészporból cellulóz

vid /lk-lm ki

1963. augusztus 9.

a szolnoki fűrésztelepen naponta mintegy husz tonna, különböző fafajtákból származó fűrészpor keletkezik. a fűrészport eddig kizárólag fűtésre használták. török lászló erdőmérnök, a telep műszaki vezetője eljárást dolgozott ki, amelynek segítségével a fűrészporból cellulóz állítható elő. a kísérletek a szomszédos papírgyárban már megkezdődtek, s az első cellulóz megközelítette a rizsszalmából készült alapanyag minőségét. az ellenőrző vizsgálatokat most végzik, de már annyit megállapítottak, hogy a telepen összegyűlt fűrészporból naponta öt-hat tonna cellulóz állítható elő./mti/

bb 26. tizenkét millió forint balatonlelle fejlesztésére

vid lk/lm ki

1963. augusztus 9.

Siófok és balatonföldvár után az ősszel több mint 12 millió forintos beruházással megkezdik balatonlelle fejlesztését is.

a tervek szerint a kikötőből budapest felé eső részen nagy területet töltenek fel. a községi strand helyén már a következő szezónra elkészül az új, modern, háromezer személy befogadására alkalmas strandfürdő. fejlesztik és bővítik az üzlethálózatot is, a balaton és a köztársaság ut között új sétányt alakítanak ki, s ide építik majd fel a dél-balaton egyik legmodernebb üzletsorát. a következő öt évben öt új szállodával gyarapodik az üdülőhely./mti/

--

bb 27. másfélmillió forint értékű importanyagot takarítottak meg a zagyvarónai magyar vasötvözetgyárban

vid lk/lm ki

1963. augusztus 9.

az ötvözőfémek gyártása közben nagymennyiségű import redukáló anyagot használnak fel a zagyvarónai magyar vasötvözetgyárban. különösen a koksz, a petrolkoksz, a faszén, a grafit és a szénelektroda ellátás igényel jelentős devizát. a gyárban ezért a munkaverseny egyik legfőbb céljává jelölték meg az importanyagok minél gazdaságosabb felhasználását. a legutóbbi értékelés szerint az év első hét hónapjában másfélmillió devizaforint értékű importanyagot takarítottak meg a kohászok a gyár négy nagy ivfényes elektrokemencéjénél. a megtakarítás értékét növeli, hogy ez idő alatt több mint kétmillió forinttal teljesítették túl esedékes termelési tervüket./mti/

--

9.15/zs

- 13 -

bb 28. újra munkában a kombájnok - aratják a csillagfürtöt szabolcsban

vid j-lm ká

1963. augusztus 9.

szabolcs-szatmár megye termelészövetkezeteiben egy hét pihenő után újra megkezdtek az aratást. ezuttal a nyírségi homok talajjavító növényének, a csillagfürtnek magját takarítják be. az átalakított dobszerkezetű kombájnokkal jó munkát végeznek megyeszerte. a paposi esze tamás termelészövetkezetben illyés andrás és jakab jános, a mátészalkai gépállomás kombájnosa 103 holdról vágta le a pillangósnövényt. összesen 515 mázsa magot csépeltek ki, amelynek 80 százaléka kiváló minőségű és exportra is alkalmas.

a szabolcsi termelészövetkezetek egyébként több mint 20 000 holdon foglalkoztak az idén csillagfürtmag termesztéssel, s most bő termést takarítanak be. a becslések szerint mintegy 80 000 mázsa mag kerül a raktárakba. bőségesen jut az ideai termésből ipari feldolgozásra, takarmányozásra és talajjavításra is./mti/

--

bb 29. naponta 100 vagon gabonát adnak át az államnak a somogyi termelészövetkezetek - a ráksi új élet tisz már teljesítette értékesítési tervét

vid j-lm ká

1963. augusztus 9.

a somogyi közös gazdaságok tarlóin gyorsan fogynak a gabonakereszték: gépkocsik, vontatók és lovasfogatok serege hordja asztagokba és a cséplőgépekhez a kéréket. több mint 300 gép dobjából hull a kenyérnekvaló a zsákokba, szaporán telnek a termelészövetkezeti és állami gabonaraktárak. a malomipari és terményforgalmi vállalat átvevőhelyein csucsforgalom van. egy-egy napon kora reggeltől késő estig 100 vagonnyi gabonát szállítanak be a közös gazdaságok. eddig több, mint 2 600 vagon búzát és rozst, 1000 vagon árpát vettek át a termelészövetkezetektől. a megyében elsőnek a ráksi új élet tisz tett eleget az értékesítési szerződésének: 36 vagon kenyérgabonát adott el az államnak./mti/

--

9.20 /zs

- 14 -

me

bb 30. / „fogász-autóbusz,, a szabolcs-szatmár megyei falvakban

vid zs/tné-lm zs

1963. augusztus 9.

a szabolcs-szatmár megyei tanács egészségügyi osztálya fogász-autóbusz járatot rendszeresített az egészségügyi intézményektől távolieső községekbe. a mozgó fogászati rendelő időről-időre ellátogat a tanyai iskolákba és a nagyobb termelészövetkezetekbe, s a szakorvosok a helyszínen kezelik, gyógyítják a hozzájuk fordulókat.

a fogász autóbusz a következő hetekben, hónapokban elsősorban a beregi és az erdőháti tájakat keresi fel./mti/

--

bb 31. 51 fajta virágmagot termelnek exportra a békés megyei termelészövetkezetek

vid j-lm ká

1963. augusztus 9.

békés megye termelészövetkezetei 140 holdon összesen 51 fajta virágmagot termelnek angol, svéd, francia és német exportra. a rendkívül tartós szárazság ellenére megyeszerte tarka szőnyegként virulnak a gondosan ápolott virágok. a legkorábban érő szagos bükköny és estike-táblákon már megkezdődött a betakarítás./mti/

--

bb 32. ősszel dunaujvárosban vendégszerepelnek a pécsi nemzeti színház művészei

vid zs/tné-lm zs

1963. augusztus 9.

a pécsi nemzeti színház együttese ősszel dunaujvárosban vendégszerepeol. a program szerint a pécsi művészek 8 előadásból álló sorozatban lépnek fel, s műsorukban egyaránt helyet kap az opera, a dráma, a balett és az operett. vendégjátékuk alkalmával bemutatják erkel bánk bán-cimű operáját is./mti/

--

9.26/zs

- 15 -

me

bb 20. újabb fényképek, dokumentumok a dorogi bányászok harcairól, a bányamunkások megmozdulásairól

vid zs/tné vm zs

1963. augusztus 9.

a nyári hónapokban sem pihennek a dorogi muzeumbarátok körének tagjai: az utóbbi hetekben mintegy 450 olyan folyóiratot, írásos dokumentumot és fényképet gyűjtöttek össze, amelyek értékes adalékai a régi bányásmegmozdulásoknak, a dorogi munkások harcainak. a fényképgyűjteményt gazdagítja például a bányászszakszervezet 1942-ben és 43-ban tartott üléseiről készült két kép, a dokumentumok közé pedig bekerült az az 1903-ban kiadott könyv, amely a bányászszakszervezet alakuló konferenciáját örökíti meg.

a muzeumbarátok egyébként számos dokumentumot gyűjtöttek össze az 1944-45-ös felszabadító harcokról is. ezek azt bizonyítják, hogy a dorogi járás kulcspozíciót foglalt el a német fasiszták elleni küzdelemben, ami közrejátszott abban, hogy a környék három hónapig volt hadszíntér. szemtanuk elbeszéléséből, emlékeiből összeállították a sárisápi partizáncsoport egykori vállalkozásainak, küzdelmeinek anyagát is./mti/

bb 23. ezer köbméteres víztárolók épülnek zalaegerszegen és nagykanizsán

vid lk vm ki

1963. augusztus 9.

zala megye városainak vízellátására ebben az évben is nagy összeget fordítanak. nagykanizsán a bagola hegyen, zalaegerszegen pedig a jánka hegyen építenek egy-egy ezer köbméteres víztároló betontartályt, amelyek még ebben az évben elkészülnek. zalaegerszegen a vízellátás javítására újabb két kutat nyitnak meg és negyven utcában építik ki a vízvezetékét.

nagykanizsa vízellátása azonban az ezer köbméteres tartály építésével sem oldódik meg. ezért a mintegy husz kilométerre levő mura partján a jövő évben vízkivételimű építését kezdik meg. a terv szerint mintegy ötven-hatvan ezer köbméter napi teljesítményű vízművet építenek a folyó partján, s a vizet távvezetéken juttatják el a városba, a távvezetékéről megoldják az érintett községek vízellátását is./mti/

9.30 /zs

- 16 -

bb 24. csaknem egymillió forinttal csökkentették két festék-fajta önköltségét a tiszai vegyikombináthban

vid lk vm ki

1963. augusztus 9.

a tiszai vegyikombinát lakkfesték és műgyantagyárának vegyész-mérnökei, a debreceni kossuth Lajos tudományegyetem, a veszprémi vegyipari egyetem és a budapesti eötvös Loránd tudományegyetem különböző tanszékeinek segítségével eddig öt újfajta festék üzemszerű gyártását dolgozták ki, és jelentősen javították több festék minőségét. a bauxitvörös alapozó festék és a wallkyd falfesték gyártási technológiájának módosításával javult a festékek minősége és jelentősen csökkent a gyártási költség is. a módosításal a két festékfajta készítésénél évente csaknem egymillió forintot takarítanak meg. sikerült előállítani olyan hazai adalékanyagokat is, amelyekkel meggátolják a dobozokban tárolt festék bőrsződését és ülepedését./mti/

bb 36. kisz-vezetők tagozata a józsef attila szabadegyetemen

i di/gk vm sr

1963. augusztus 9.

a kisz budapesti bizottságánál széles körű programot dolgoztak ki a kisz-vezetők képzésére, ismereteinek gyarapítására.

a program egyik jelentős pontja a kisz-vezetők most meghirdetett tagozata a józsef attila szabadegyetemen. a 15 etikai, ifjúságpolitikai és pedagógiai előadásból álló sorozat október 17-én indul és jövőre, május 20-án zárul. a tagozaton 400-an vehetnek részt. az előadásokat a legkiválóbb szakemberek tartják. szó esik majd az ifjúság jellemformálásának kérdéseiről, a közösség pszichológiájáról, a munkaerőkölcs és érvényesülés kapcsolatáról stb.

a kisz-vezetők tagozatára augusztus 27 és szeptember 3 között a kerületi kisz-bizottságoknál jelentkezhetnek az érdeklődők./mti/

bb 37. császári és királyi udvari fényképész hagyatéka a szombathelyi savaria muzeumban

vid zs/sze vm zs

1963. augusztus 9.

értékes hagyatékkal gazdagodott a szombathelyi savaria muzeum: birtokába került knebel jeno szombathelyi fényképész, illetve knebel ferenc egykori császári és királyi udvari fényképész hagyatéka: mintegy tízezer fotonegativ. egy részüket bécsi, párizsi, müncheni, londoni és chikágói fotokiállításokon díjazták. a muzeum számára különösen a szombathelyi városképi fotók értékesek, amelyek rég eltűnt utcaképeket őriznek./mti/

9.35 /zs

- 17 -

bb 35. a baráti országok szakembereinek együttműködése a konfekcióiparban

i sz/sze-lm vg

1963. augusztus 9.

a kgst könnyű- és élelmiszeripari állandó bizottságának ruházati munkacsoportja két évvel ezelőtt elhatározta, hogy a konfekcióipar gyorsütemű műszaki fejlesztésére közös kutatómunkához kezdenek. tíz fő kutatási témát jelöltek ki, s valamennyi kidolgozásában közreműködnek a magyar ruhaipar képviselői. iparunk nem rendelkezik olyan kutatóintézettel, amely önállóan elláthatta volna a kgst együttműködésben reá váró feladatokat, ezért úgy döntöttek, hogy végrehajtásában az ipar egész műszaki gárdája részt vesz. a gyárak szakemberei a napi termelési feladatok ellátása mellett vállalták a tudományos témák kidolgozását. a tíz fő témakört 41 kisebb kutatási témára bontották, olyanokra, amelyeknek kidolgozása szorosan beilleszkedik a magyar ipar távlati fejlesztési programjába. a szakemberek részben a lakosság jobb ruházati ellátását szolgáló méretkutatással, gazdaságosabb szabászati megoldásokkal, a gépesítés, automatizálás fokozásával foglalkoznak.

többek között ezt a célt szolgálta az a széleskörű méretkutatás, amelynek során az ország különböző részében tavaly 52 000 lakos testméretének adatait gyűjtötték össze. elektronikus gépek segítségével most folyik az adatok feldolgozása, amelynek alapján egységesítik a szabászati szerkesztési módokat. szakembereink ezenkívül meghatározták, hogy a férfiöltönyök készítésénél milyen lehet a legkisebb szabászati veszteség, illetve textilhulladék. hazánkban több gyárban kutatják a további gépesítés, automatizálás módjait. a gyártáselőkészítés műveleteinek gépesítésével a magyar és az ndk-beli szakemberek együttesen foglalkoznak. a munkaruhagyártás maximális gépesítésében nagy munkát vállal a szegedi ruhagyár, ahol több új gépet szerkesztettek. az üzemen belüli szállítás gépesítését sikeresen oldották meg zalaegerszegen. több olyan gépet is kialakítottak gyárainkban, amelyekkel a ruhagyártás egy-egy részletét automatizálják.

szakembereink egy négyezer munkással dolgozó férfiöltönnyt

gyártó üzem technológiai terveit készítették el. megkezdődött a különböző országokban működő konfekciógyárak gyártási technológiájának egységesítése. a magyar szakemberek hét féle termék, köztük női kabát, férfi öltöny, kosztüm technológiai leírását küldték el a baráti országoknak. egyébként a 41 kutatási feladat közül már tízet oldottak meg és átadták a zárójelentéseket a baráti országoknak. a kutatási tématerv eredetileg öt évre szólt, de a magyar ruhaipar műszaki gárdája igyekszik feladatának rövidebb időn belül eleget tenni, hogy ezzel is hozzájáruljanak a konfekcióipar műszaki fejlesztésének meggyorsításához./mti/

9.45 1/zs

- 18 -

bb 33. kooperáció a győri vagongyár és a városi vízmű között

vid lk-lm ki

1963. augusztus 9.

a győri vízmű, az állandó befektetések ellenére, csak nehezen tud lépést tartani a fokozódó igényekkel. nemcsak a lakosság vízfogyasztása növekszik, hanem az ipari üzemeké is, bár külön ipari vízmű áll rendelkezésükre, évről évre több ivóvizet használnak fel.

a wilhelm pieck vagon és gépgyár most saját vízellátása fejlesztésének új módját találta meg. kooperációra lépett a városi vízművekkel. jövőre 400 köbméteres földalatti víztárolót épített a gyár területén a meglévő 450 köbméteres tartály mellé. így elegendő mennyiségű vizet tartalékolhatnak a gyárban ahhoz, hogy a mosdókat is az ivóvíz hálózatra köthessék. a víztárolók táplálását a városi vízművektől igényli a gyár és ennek fejében máris befizetett 2,5 millió forintot a tanácsnak. a tartályokat mindig az éjszakai órákban töltik fel, s így a kutak vízhozama nappal a város lakosságának rendelkezésére áll.

az országos vizkutató és furó vállalat dolgozói még az idén megkezdik három újabb kut furását győrött a révfalui vízműveknél. ehhez használják fel a vagongyár hozzájárulását is. a kutak bekapcsolására előreláthatólag a jövő tavasszal kerül sor./mti/

--

bb 34. megkezdődött az első hazai szilícium egyenirányító mozdony gyártása

i sl/gk-lm vg

1963. augusztus 9.

a klement gottwald villamosági gyár fejlődésének fontos szakaszához ért most azzal, hogy megkezdte a világ egyik legkorszerűbb villanymozdonyának, a 3000 lóerős szilícium egyenirányító mozdony első hazai példányának gyártását. a mozdony licencét Magyarország egy nyugati cégtől vásárolta. az új fajta mozdonyban a váltóáramot szilícium félvezető kristályok alakítják át egyenárammá, így módon egész sor olyan alkatrészt ki tudnak iktatni a gépből, amely ki van téve a kopásnak, rongálódásnak. a licenc-mozdony körülbelül azonos teljesítményű, mégis 11 tonnával könnyebb közismert bo-co mozdonyaiknál. óránként 130 kilométeres sebességgel halad, gyorsvonatok vagy súlyos teherszerelvények vontatására egyaránt alkalmas.

/folyt.köv./

10.20 /zs

- 19 -

1/12

bb 34. /megkezdődött...1.folyt./lm

a klement gottwald-gyár motor- készülék- és transzformátor-üzemében teljes felkészültséggel halad az első mozdony kellékeinek gyártása. az elmúlt hónapokban mintegy 20 millió forintos költséggel új gépeket szereztek be, amelyek alkalmasak a legkorszerűbb technológia bevezetésére. teljesen új próbatermi berendezést hoznak létre, amelynek szerelése az első mozdony elkészültének időpontjára, a jövő év tavaszára fejeződik be.

a licenc-cel együtt több kész mozdonyt is vásároltunk, ezek közül öt már megkezdte próbaüzemét a más különböző vonalain. a hazai gyártásnál a szabadalmi leírásokon kívül figyelembe tudják venni a mozdonyok működésének gyakorlati tapasztalatait is. a most készülő első példánnyal együtt jövőre összesen hét, 1965-ben pedig további tizenöt 3000 lóerős szilícium egyenirányító mozdonyt készít a klement gottwald-gyár a magyar államvasutak részére./mti/

--

bb 38. táppénz, szülési szabadság, munkaruha, biztos jövedelem a nyirádi termelőszövetkezetben - ötvenen tértek vissza az iparból

vid j-lm ká

1963. augusztus 9.

a veszprém megyei nyirádon hosszú ideig munkaerőhiánnyal küzdött a termelőszövetkezet. a községben a férfiak és a fiatalok zöme a helyi bauxitbányánál helyezkedett el, a szövetkezetben csak az idősebb férfiak és az asszonyok maradtak. az irányítás is szakszerűtlen volt, így nem keltett meglepetést a gyenge gazdasági eredmény, ami megmutatkozott a bányászfalú zöldség- és gyümölcs-ellátásában is.

ezen változtatni kellett és változtattak is. a szövetkezet új elnököt választott pivarcsi lászló személyében, aki mögött 15 éves állami gazdasági mult áll. ő és bánóti zoltán, a fővárosi üzemből jött főkönyvelő - felhasználva az eddigi tapasztalatokat - az elmúlt évben megkezdte az átszervezést. az üzemágak zömében bevezették a teljesítménybért, a kertészetben és a szerelőműhelyekben pedig órabért és havi fizetést biztosítottak a tagoknak.

/folyt.köv./

10.30 /zs

- 20 -

KH

bb 38. /táppénz, szülési...1.folyt./-lm

a megváltoztatott munkakörülmények, a jobb kereset azután sorra visszahozta a vándorló tagokat. egy év alatt több mint ötvenen tértek vissza a környező iparvidékekről. a fiatalok érdeklődése is megnőtt a mezőgazdasági szakma iránt: a most végzett nyolcadik osztályosok közül már huszan jelentkeztek mezőgazdasági tanulónak. a szövetkezetben az idén tovább javítják a munkafeltételeket. az öntözésnél, a fogatokon és a traktorokon dolgozóknak munkaruhát adnak, a szociális alapból táppénzt fizetnek, bevezetik a szülési szabadságot és az évi kéthetes fizetett szabadságot. az ipari üzemekhez hasonló munkakörülményekkel rendelkező termelőszövetkezet ma már a nyirádi lakosság jelentős részének állandó munkahelyévé vált./mti/

--

bb 39. a lotto nyerőszámai

tm-lm ki

1963. augusztus 9.

a sportfogadási és lottoigazgatóság tájékoztatása szerint a siófoki szabadtéri színpadon megtartott lottosorsoláson a 32. játékhetén a következő nyerőszámokat húzták ki:

/mti/ 1, 2, 33, 51, 88

12.10 /zs

- 21 -

KH

bb 40. negyvennyolc órai megfeszített munkával kijavították a drótkötélpályát

vid lk vm ki

1963. augusztus 9.

a borsodi szénbányászati tröszt Lyukói bányáüzemében termelt szenet a hegyeken átvezető drótkötélpályán szállítják a berentei központi szénosztályozóra. bár a drótkötélpályát naponta rendszeresen vizsgálják, eddig meg nem állapított okból a vonókötel a pálya alacska községi szakaszán több mint 2.500 méter hosszúságban leesett. a lezuhanó kötelzet csaknem 300 méter hosszúságban rongálta a tartókötelet is. a berentei központi szénosztályozó, valamint a központi javítóműhely szerelői azonnal hozzákezdtek a drótkötél kicseréléséhez és felszereléséhez. nehezítette a munkát hogy a terep ezen a részen hegyes, erdős. ezért terepjáró gépkocsikkal szállították ki a szükséges anyagokat. több mint 30 méter magas tartóoszlopokon dolgoztak a szerelők s éjjel reflektorok világítottak meg a munkaterületet.

a megfeszített munka eredményeként a javítást 48 óra alatt elvégezték és péntek délután már a szállítás is megkezdődött. a drótkötélpálya meghibásodása kihatott a Lyukói bányáüzem termelésére is, a bányászok azonban vállalták, hogy a hiányt pótolják./mti/

Lakásosztályának

bb 41. Letartóztatták a 14. kerületi tanács egyik előadóját

k -lm sr

1963. augusztus 9.

a 14. kerületi tanács végrehajtó bizottsága feljelentésére büntető eljárás indult csuka erzsébet, a tanács lakásosztályának előadója ellen, aki a lakáskérelmeket benyújtóktól ügyük kedvezőbb elintézését ígérve, különböző pénzüsszegeket és értéktárgyakat kért, illetve fogadott el.

a fővárosi főügyészség csuka erzsébetet előzetes letartóztatásba helyezte. a nyomozás még folyik./mti/

..--.

bb 43. félmagas száru női csizmák készítését kezdték meg szombathelyen

vid lk-lm ki

1963. augusztus 9.

a szombathelyi cipőgyárban félmagas száru női csizmák gyártását kezdték meg. az év végéig mintegy 34 500 pár csizma készül présejt marhabox, illetve borjubox borból./mti/

..--

13.40 /zs

- 22 -

bb 42. kemence tartóssági rekord az ózdi martin üzemben

vid lk-lm ki

1963. augusztus 9.

az ózdi kohászati üzemek martinásza az idén eddig igen jó eredményt értek el mind a mennyiségi termelésben, mind a takarékos gazdálkodásban. a téli tetemes termelési hiányt már több mint két hónapja pótolták és azóta mintegy ezer tonna acéllal túl is haladták esedékes tervüket. ezenkívül az anyagok gazdaságos felhasználásával sok millió forintot takarítottak meg.

a sikerhez számottevően járult hozzá a martinások gondos karbantartó munkája, valamint több műszaki intézkedés, köztük a kemence boltozatánál alkalmazott új tűzálló falazási eljárás, így az idén - a múlt évihez viszonyítva - kéreken tíz százalékkal növekedett a kemencék tartóssága. a 7-es kemencénél dolgozó balázs f. miklós, kovács gyula, márkus sándor és fürjes lajos olvasztár-brigádja ezt az eredményt is lényegesen túlhaladta. az átlagos 390 helyett - üzemi rekordot felállítva - 424 acéladagot, több mint 38 ezer tonna acélt, csapolt kemencéjéből./mti/

..--

bb 44. hajóépítő műhely a nyéki tavon

vid lk-lm ki

1963. augusztus 9.

az ém kavicsbánya vállalat egyik legnagyobb üzeme a borsod megyei nyékládháza község határában működik. dolgozói öt mesterséges tó medréből kotrással nyerik a jóminőségű építőanyagot. a munkák meggyorsítására az elmúlt évben csehszlovák gyártmányú kotróhajót kaptak, amellyel óránként száz köbméter kavicsot emelnek ki. a nagyüzemi termeléssel a debreceni országot melletti tó vízfelülete erősen kiterjedt és így a kavicsot már csak uszályokkal tudják gazdaságosan a partra szállítani. a mesterséges tó azonban víziuton nem közelíthető meg, ezért a magyar hajó- és darugyár balatonfüredi üzeméből három - egyenként 360 tonnás - uszályt több részben, vasuton és gépkocsikon juttatnak el nyékládházára. az első uszályt szállító vasuti szerelvény már megérkezett a nyéki tóhoz, amelynek partján ideiglenes hajóépítő műhelyt rendeztek be. itt hegesztik majd össze a hajótesteket. a három uszályhajót szeptember végéig bocsátják vízre./mti/

14.30/lm

-23-

me

bb 45. időjárásjelentés

tm-lm bs

1963. augusztus 9.

a meteorológiai intézet jelenti augusztus 9-én,
pénteken 13 órakor:

változéknny idő

európa-szerte általában az évszaknak megfelelő hőmér-
sékleti értékek alakultak ki, és sokfelé keletkeztek nyári-
záporok, zivatarok. hazánkban tegnap tulnyomóan felhős idő volt,
sokfelé esett az eső, illetve keletkeztek zivatarok. a nyugati
megyékben helyenként jégeső is hullott. a csapadék mennyisége
zalaszentgróton elérte az 50, ötvösön az 55, egerváron az 56,
rátóton /zala megye/ pedig a 62 millimétert. a nappali hőmérsék-
letek alakulásában nagy eltérések mutatkoztak. az északnyugati
megyék egyes helyein napközben sem emelkedett a hőmérséklet
22-25 fok fölé. ezzel szemben voltak helyek a keleti határszélen,
ahol 33-34 fokos legmagasabb hőmérsékletet mértek. ma hajnal-
ban a levegő országsszerte 14-19 fokig hűlt le, ma délelőtt a
keleti megyékben zivatarok keletkeztek. budapesten csütörtökön
a hőmérséklet napi középértéke 24 fok volt, a sokévi átlagnál
2.6 fokkal magasabb. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 24
fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 757 milliméter, alig
változik. a balaton vizének hőmérséklete síófokon 25 fok.

várható időjárás szombat estig: ma többfelé, holnap
kevesebb helyen felhőátvonulások esővel, zivatarral. mérsékelt,
időnként élénk északnyugati, északi szél. várható legalacsonyabb
éjszakai hőmérséklet 15-18, legmagasabb nappali hőmérsék-
let holnap 24-27 fok között.

a duna vizállása ma reggel 197 centiméter./mti/
--

14. 15/n

-24-

bb 46. a világ ifjúsága támogatja a moszkvai atomcsend-
egyezményt

t bi/tné-lm sr

1963. augusztus 9.

a demokratikus ifjúsági világszövetség budapesten
székelő állandó titkársága táviratban üdvözölte a moszkvai
atomcsend- egyezmény aláírása alkalmából anglia, az egyesült
államok és a szovjetunió külügyminiszterét.

az mti munkatársa beszélgetett a divsz titkárságának
több tagjával, megkérdezte, hogyan fogadta a világ ifjúsága
az atomcsend-egyezmény hírért és hogyan értékelik a moszkvai
megállapodás jelentőségét az ifjúsági világszervezet további
munkája szempontjából.

mahmoud gaafar, a divsz szudáni alelnöke elmondotta, hogy
az atomrobbantási kísérletek részleges betiltása az ifjúság és
a demokratikus ifjúsági világszövetség régi követelése. a moszkvá-
ban megkötött egyezmény fontos lépés e követelés megvalósulása
irányába. különösen nagyra értékelik a megállapodást afrika népei
és fiataljai, akik régóta küzdenek a szaharában végzett francia
kísérleti atomrobbantások ellen. de gaulle franciaországa -
mondotta a divsz alelnöke - most még elutasítja a megállapodást,
de bizunk benne, hogy a világ közvéleménye nyomást gyakorol majd
a francia kormányra és előbb-utóbb rákényszeríti az atomrobban-
tások megszüntetésére.

- a demokratikus ifjúsági világszövetség 1962 augusztusában
varsóban lezajlott 6. közgyűlése és az 1963. februárjában budapes-
ten megrendezett végrehajtóbizottsági ülés határozataiban tagszer-
vezeteink már állást foglaltak az atomrobbantási kísérletek és az
atomfegyverek betiltása mellett - mondotta rahim ajina, a divsz
titkára, az iraki ifjúság képviselője.-a moszkvában aláírt
egyezmény tehát teljes mértékben összhangban áll a demokratikus
ifjúsági világszövetség elveivel és céljaival. arra ösztönöz
bennünket, hogy megkétszerezett erővel munkálkodjunk tovább a
világ békéjének megőrzéséért és a most aláírt egyezmény hatás-
körének kiterjesztéséért.

- ismeretes,-folytatta nyilatkozatát, - hogy az egyezményt
bizonyos oldalról negatívan értékelik és azt állítják, hogy az
imperializmus, elsősorban az amerikai imperializmus érdekeit
szolgálja. a divsz vezető testületének nagy többsége azonban ezzel
a nézettel szemben foglalt állást.

/folyt.köv./

14. 50/n

-25-

/bb 46. a világ ifjúsága.....1.folyt./vm

robert pinel, a francia kommunista ifjúsági szövetség képviselője elmondotta:

- a francia fiatalság és a francia közvélemény mélyen elítéli, hogy a de gaulle rendszer a csatlakozást az egyezményhez elutasította. nagyon sajnáljuk, hogy a kínai kormány az atomcsend- egyezményrel kapcsolatban a de gaulle rendszerrel és a német revansizista, militarista körökkel azonos álláspontra helyezkedett. különösen tartjuk, hogy ezek a kormányok ugyanazokkal az érvekkel hozakodnak elő és harcolnak a moszkvai egyezmény ellen. érthetetlen számomra, hogy egy szocialista ország, kina vezetői a kínai nép és az egész világ népeinek érdekeivel ennyire ellentétes álláspontra helyezkedettek. remélem, hogy a kínai fiatalság végülis kivieszi majd részét a békéért és az általános leszerelésért folytatott harcból.

camilo conde, a divsz titkára, a a guatemalai kommunista ifjúsági szövetség képviselője a latin-amerikai fiatalság nézeteinek adott hangot.

- a moszkvában aláírt atomcsend-egyezmény számunkra is rendkívül jelentős, mert ahhoz, hogy a nemzeti felszabadító mozgalmak sikert arathassanak, ki kell küszöbölni a nemzetek életéből az atomháboru veszélyét.

- az atomháboru az egész emberiség pusztulását vonná maga után és a nemzeti felszabadító mozgalmak is értelmüket veszítenék. nekünk is szükségünk van a szocialista és a kapitalista tábor békés egymás mellett élésére ahhoz, hogy folytathassuk harcunkat a szabadságért és a demokráciáért. a moszkvai megállapodás ebben a törekvésünkben segít bennünket.

peter szlavcsev, a bolgár dimitrovi kommunista ifjúsági szövetség képviselője elmondotta, hogy a demokratikus ifjúsági világszövetséghez a különböző tagszervezetektől beérkezett vélemények azt mutatják, hogy a fiatalok világszerte támogatják az atomcsend-egyezményt.

- ugyanakkor nyugtalansággal és meglepetéssel vettük tudomásul - mondotta -, hogy a divsz állandó titkárságában helyetfoglaló kínai képviselő a kínai ifjúság nevében a távirat ellen foglalt állást és rágalmaikat szórt a szovjetunió kormányára, valamint a békés együttélés politikáját követő szocialista országokra. mélyen sajnáljuk a kínai képviselőnek ezt az állásfoglalását, mert úgy gondoljuk, hogy egyáltalán nem mozdítja elő a világbéke megőrzéséért folytatott harcunkat.
/folyt.köv./

15.05/Lm

- 26-

bb 46. /a világ ... 2. folyt./ m

nyilvánvaló, hogy a kínai delegátusnak ez a magatartása csak kárt okoz az egység ügyének, hátráltatja a divsz-nek azt a törekvését, hogy az egész föld fiatalságát egységbe kovácsolja.

végezetül göbolyös gábor, a divsz titkára, a magyar ifjúság országos tancsának képviselője a többi között ezeket mondta:

- a moszkvai megállapodás teljes mértékben megfelel a világ népei és a világ fiatalsága érdekeinek. ugyanakkor megfelel annak a hagyományos irányvonalnak is, amelyet a divsz a béke védelmében és a leszerelés érdekében fennállása óta követ.

- ami a divsz vezetőszervények, az állami titkárságnak az állásfoglalását illeti, azt táviratunkban kifejezésre juttattuk. e táviratokat a titkárság tagjainak túlnyomó többsége elfogadta. nagyon sajnálatosnak tartom, hogy a kínai fiatalok képviselője, szemethunyva a realitások fölött és figyelmen kívül hagyva a világ ifjúságának érdekeit, a titkárság ülésén megrágalmazta a szovjetuniót és mindazokat a haladó erőket, amelyek ezt az igen fontos nemzetközi megállapodást támogatják. a titkárság tagjainak a kínai rágalmaikkal szemben történt állásfoglalását bizonyítja az a tény is, hogy egyetlen küldött sem akad, aki támogatta volna a kínai képviselő által előterjesztett távirat-tervezetet, amely az atomcsend-megállapodással szemben foglalt állást. /mti/

...-

bb 49. rossz volt a villanyvasaló zsinorja - halállal végződött a vasalás

vid/zs/tné/m/zs

1963. augusztus 9.

bálint julianna 15 éves rajkai leány olyan villanyvasalóval vasalt, amelynek rossz volt a zsinórja. a zsinor megrázta a fiatal leányt, aki - megijedt, s olyan szerencsétlenül esett a földre, hogy a villamos ármal telített zsinor továbbra is a kezében maradt. a szerencsétlenül járt leányra egy óra múlva találtak rá, s a helyszínrre érkező orvos már csak a halált tudta megállapítani. /mti/

...-

15,25/m

- 27 -

bb 47. uton a szövetkezet - irány: csehszlovákia, szovjetunió

vid j-lm ká

1963. augusztus 9.

a verpeléti dózsa termelészövetkezetből ezen a nyáron mintegy 400 tag vesz részt külföldi utazáson, illetve hosszabb hazai kiránduláson. a szövetkezeti gazdák első csoportja pénteken indult el külön autóbuszon egyhetes csehszlovákiai körutra. három napot a magas tátrában töltenek. még ebben a hónapban újabb negyvenes csoport utazik csehszlovákiaiba, majd szeptember közepén egy harmadik csoport a szovjetunióba megy. kétszáz szövetkezeti gazda a balatonhoz utazik, ahol 4 napot töltenek. a kirándulások költségeit a termelészövetkezet fedezi./mti/

--

bb 48. saját gépekkel hamarabb végeztek az aratással a karcagi termelészövetkezetek

vid j-lm ká

1963. augusztus 9.

a nagykuságban az első önálló aratásra - a gépállomás igénybevétele nélkül - az idén a karcagi termelészövetkezetekben került sor. öt közös gazdaság csaknem 15 000 holdján 44 kombájn vágta a termést. a tapasztalat azt mutatta, hogy sokkal folyamatosabban ment az aratás, mint az előző években, hiszen a gép és a kiszolgáló munkaerő helyben volt. a karcagiak a múlt évhez viszonyítva két nappal korábban fejezték be az aratást./mti/

--

bb 53. békés megyében minden család rendelkezik valamilyen biztosítással - fél év alatt harmincegy millió forint kártérítés

vid lk/lm ki

1963. augusztus 9.

békés megyében az utóbbi években megnőtt a bizalom a biztosítás iránt. a megyében minden család rendelkezik valamilyen biztosítással. csupán a termelészövetkezeti tagság köréből huszonnyolcezen tartoznak az önsegélyező és biztosítási csoporthoz és 190 termelészövetkezet kötött általános vagyonbiztosítást.

a megyében az idén eddig harmincegy millió forint jég-, tűz-, vihar- és állatkárt becsültek fel, s ennek több mint háromnegyed részét már ki is fizették./mti/

--

15.00/lm

-28-

me

bb 51. ittas ember tüzhálála

vid/zs/tné/m/zs

1963. augusztus 9.

Lányi jános kisteleki lakos, a budapesti hidépitő vállalat szegedi munkahelyének dolgozója italozás után a munkásszállás helyett a vállalat egyik fabódéjába ment aludni. hajnaltájt a környék lakói arra lettek figyelmesek, hogy ég a bódé, s a lángok közül Lányi jánosnak már csak összeégett holttestét emelheték ki. a szakértők megállapítása szerint a bódében eldobott égő cigaretta meggyújtotta az ott tárolt munkaruhákat és ez okozta a munkás tüzhálálát./mti/

bb 54. a dél-alföld legszebb virágainak ,, télkedője,, szegeden

vid/j/m/ká

1963. augusztus 9.

illatos kiállítás nyílt pénteken szegeden, a dáv művelődési termében. ezuttal a dél-alföld legszebb virágainak, disznóvénynéinek kiállítását és versenyét rendezték meg, amelyen csongrád és békés megye legnagyobb virágtermesztő kertészeti vállalatai, állami gazdaságai, termelészövetkezetek vesznek részt. több ezer cserépben és vázában mintegy 300 féle virág- és növénykülönlegességet mutatnak be a közönségnek.

a legtöbb díjat, köztük a két nagydíjat, a szegedi józsef attila tudományegyetem világhírű botanikus kertjének ítélte oda a bíráló bizottság. nagydíjban részesült kiváló gyűjteményes anyagáért, amelyben olyan különlegességek vannak, mint a gyermekfej nagyságu, rózsaszínű indiai lótuszok, a szubtrópusi sárga lótuszok, az illatozó orchideák, az ugyancsak most nyíló rovarevő kancsókák, a kanadából nemrég kapott, telt virágu fokföldi ibolyák, a nilus torkolatánál tenyésztő vízi jácintok. a fűvészkert valószínűleg trópusi világot varázsolt a kiállítás terem egy részébe.

a virágkötészet nagydíját a szegedi kertészeti vállalat kapta, ahol az idén csak rózsából félmillió szálát kötnek csokorba. ebből készítették a kiállításra a legszebb menyasszonyi csokorokat is. a vágott virágok nagydíját a hódmezővásárhelyi kertészeti vállalat nyerte el különleges rózsáival. számos díjat kapott az ujszegedi haladás tsz is.

a kiállítást nagy érdeklődés mellett katona sándor országgyűlési képviselő, a hazafias népfőrd csongrád megyei bizottságának titkára nyitotta meg./mti/

15.45/-szb

-29-

Li

bb.52. két halálos baleset szabolics-szatmár megyében

vid/zs/n zs

1963. augusztus 9.

csütörtökön a késő délutáni órákban figyelmetlenül hajtott ki kerékpárjával a 4-es számú országos főútvonalra barakonyi jános 43 éves ujfenesi lakos, s nekiment az fc 42-85 forgalmi rendszámú tehergépkocsinak, a kerékpárost súlyos sérülésekkel szállították a nyiregyházi erzsébet kórházba, ahol sérüléseibe belehalt. a rendőrség megállapította, hogy a halálos balesetet a kerékpáros gondatlansága okozta.

halálos áldozatot követelt a figyelmetlenség paszab és ibrány községeket összekötő útvonalon is. tóth lajosné 64 éves asszony, egy utszélen álló vontató mögül figyelmetlenül az uttest közepére lépett, s így személygépkocsit elütötte. az idős asszonyt azonnal kórházba szállították, de súlyos sérülésébe belehalt./mti/

bb.55. pénteken 123 vagon és 278 tehergépkocsi áru érkezett a nagyvásártelepre

i/n/j/ n ká

1963. augusztus 9.

a nagyvásártelepre pénteken 123 vagon és 278 tehergépkocsi áru futott be. a vagonszállítmányok így oszlottak meg: 14 vagon étkezési burgonya, 3 vagon vöröshagyma, 3 vagon fejeskáposzta, 7 vagon paradicsom, 10 vagon zöldpaprika, 5 vagon uborka, 22 vagon vegyes zöldség és gyümölcs, 1 vagon alma, 44 vagon görögdinnye, 7 vagon sárgadinnye, 5 vagon tojás 2 vagon vágott baromfi.

a földművelésszövetkezetek budapesti értékesítő vállalata pénteken mérsékelte a paradicsom és a görögdinnye fogyasztói árát. a paradicsom jutónként 1-1.80 forintért, a görögdinnyét különként 1.60 forintért hozta forgalomba. az olasz kék szilvát különként 4.20, az osztályozott őszibarackot különként 2.20-10.60 forintért árusították.

a földművelésszövetkezetek budapesti értékesítő vállalata szombaton megkezdi a dobozott befőzési paradicsom árusítását. a 15 kilogrammos súlyú dobozott paradicsomot 20 forintért fogják árusítani./mti/

15.53/-szb

-30-

mti hivatalos közlemények

1963. augusztus 9.

embargo: 19 h.-ig

bb 63. az elnöki tanács ülése

k/m/sr

1963. augusztus 9.

a népköztársaság elnöki tanácsa pénteken ülést tartott.

törvényerejű rendeletet hozott a tudományos minősítésről és a tudományos fokozatokról.

az elnöki tanács módosította a kisiparosok kötelező kölcsönös nyugdíjbiztosításáról szóló 1961. évi 20. sz. törvényerejű rendeletét. a módosítás a kisiparosok nyugdíjbiztosítására vonatkozó rendelkezéseket összhangba hozza a munkaviszonyban álló dolgozók nyugdíjáról szóló egyes újabb rendelkezésekkel.

elrendelte az elnöki tanács a magyar népköztársaság kormánya és a jugoszláv szocialista szövetségi köztársaság kormánya között a tehergépjárművel végzett árufuvarozás, valamint az ezzel kapcsolatos vámeljárási szabályozása tárgyában aláírt egyezmény kihirdetését.

az elnöki tanács megerősítette a duna-bizottság tagállamai között a duna-bizottság kiváltságairól és mentességeiről kötött egyezményt, valamint a magyar népköztársaság kormánya és a dahomey köztársaság kormánya között létrejött kulturális együttműködési egyezményt.

x x x

a tudományos minősítés és az aspiránsképzés továbbfejlesztéséről szóló törvényerejű rendelet - az eddigi tapasztalatok értékelése alapján és a szocialista építés mostani szakasza követelményeivel összhangban - újból szabályozza a tudományos és az aspiránsképzés alapvető kérdéseit. a jelenlegi követelményeknek megfelelően határozza meg a tudományos minősítés és az aspiránsképzés célját, a tudományos fokozatok megszerzésének feltételeit, s a megszerzés lehetőségeit.

a rendelet intézkedik az aspirantúra formáiról, s az önálló aspirantúra megszüntetésével lehetővé teszi a kandidátusi fokozat aspirantúra nélküli megszerzését. az új jogszabály megállapítja a tudományos fokozattal rendelkező és az aspirantúrában résztvevő szakemberek jogait és kötelezettségeit. szabályozza a tudományos minősítéssel foglalkozó szervek hatáskörét és egymáshoz való viszonyát.

a tudományos minősítésre és aspiránsképzésre vonatkozó korábbi törvényerejű rendeletek hatályukat veszítik. /mti/

-...-

- 1 -

16.05/-szb

bb 56. hatékony intézkedések pécs egészségügyi hálózatának fejlesztésére, az orvosi ellátás javítására - a városi tanács végrehajtó bizottságának ülése.

vid/zs/tné/m/zs

1963. augusztus 9.

a pécsi városi tanács végrehajtó bizottsága pénteki ülésén a város egészségügyi helyzetéről, a körzeti orvosi ellátás javításáról tárgyalt. megállapította, hogy az 1961-ben szervezett körzeti gyermekgyógyászati hálózat beváltotta a reményeket s pécs ma már az ország legalacsonyabb csecsemőhalandóságát elért városai közé tartozik. jövőre újabb nyolc körzeti gyermekorvosi állást szerveznek, így a város egész területére kiterjeszthetik a kicsinyek szakorvosi ellátását. megkezdtek a szülésszakorvosi hálózat kiépítését is.

a város vezetőinek változatlanul sok gondot okoz, hogy a járóbetegeknek sokat kell várakozniuk a rendelőkben. az emiatt kieső munkaidő pénzbeli értéke évi 20-25 millió forintba tehető. a rendelők zsúfoltságát a megyei rendelőintézet már folyamatban lévő bővítésével enyhítik, s itt helyezik el a gyermekgyógyászati rendelőintézetet is. bevezetik a fővárosban jól bevált irányított betegeállítást, amelytől szintén a zsúfoltság csökkenését várják.

az orvosi ellátás színvonalát jelentősen emeli majd az új pécsi egyetemi városrész felépülése. itt a tervek szerint 1966-ban 400, 1970-ben újabb 400 ágyas városi kórházat rendeznek majd be. /mti/

...-

bb 57. szigetvár rendezési tervéről tárgyalt a baranya megyei tanács végrehajtó bizottsága

vid/zs/tné/m/zs

1963. augusztus 9.

a baranya megyei tanács végrehajtó bizottsága pénteki ülésén szigetvár részletes rendezési tervét vitatta meg. szigetvár központjában - részben foghíjas telkeken, részben az elöregedett, bontásra megérett épületek helyén a következő években összesen 1885 új lakást építenek fel. a rendezési tervek szerint 22 új tantermet, két ovodát, központi rendelőintézetet, új kórházat, bölcsődét, postát, diákszállót, tisztasági fürdőt, száz személyes új szálloda-éttermet és áruházat is építenek a következő esztendőben.

megszépítik a vár környékét is. kiépítik a várat övező zöldsávot, amelynek keleti oldalán sportpályák, nyugaton az alsó-patak mentén új szabadtéri színpad, északnyugati oldalán strand kap helyet. szigetvár közművesítésére, vízellátásának javítására kilenc millió forintot irányoz elő a terv.

a megyei tanács végrehajtó bizottsága szigetvár részletes rendezési tervét elfogadta. /mti/

...-

16.--/-szb

-31-

bb 58. péter jános külügyminiszter hazaérkezett moszkvából

bi/hné/m/sr

1963. augusztus 9.

péter jános külügyminiszter, aki csütörtökön moszkvában aláírta az atomcsend-egyezményt, pénteken hazérkezett. kíséretében volt Lőrincz tamás, a külügyminisztérium nemzetközi szervezettek osztályának megbízott vezetője.

a külügyminiszter fogadtatására a ferihegyi repülőtéren megjelent trautmann rezső építésügyi miniszter, szarka károly és puja frigyos külügyminiszterhelyettesek, valamint a külügyminisztérium több vezető munkatársa. ott volt a repülőtéren v.a.guszjev, a szovjetunió budapesti nagykövetségének tanácsosa. /mti/

bb 59. dr. vitéz andrásnak, az országos idegenforgalmi tanács főtitkárának sajtótájékoztatója

t hbj/lk/m/vg

1963. augusztus 9.

dr. vitéz andrás, az országos idegenforgalmi tanács főtitkára pénteken sajtótájékoztatót tartott a magyar sajtó házában az idegenforgalom helyzetéről, s a fejlesztéssel kapcsolatos feladatokról.

az idegenforgalom fejlesztése megköveteli a különböző idegenforgalmi intézmények - az ibusz, a fővárosi és a megyei idegenforgalmi hivatalok, a különböző intézőbizottságok - egységes irányítását, továbbá a jobb együttműködést a tárcák és az idegenforgalom fejlesztésében érdekelt különböző főhatóságok között. erre most lehetőség nyílik, mert a kormányzat az országos idegenforgalmi tanácsot hatósági jogkörrel látta el, s így az érvényesíteni tudja az idegenforgalom fejlesztése szempontjából a leghelyesebb határozatokat. önmagában véve azonban az egységes irányítás még nem oldja meg a korábbi nehézségek áthidalását. az idegenforgalom minden posztján olyan dolgozóknak kell munkálkodniuk, akik azon kívül, hogy szaktudással rendelkeznek szívvel-lelélekkel dolgoznak. gondoskodni kell tehát a legrátermettebbek kiválasztásáról és oktatásáról. a közös cél érdekében jó kapcsolatnak kell kialakulnia minden idegenforgalmi szerv között, például az ibusz és a tanácsi idegenforgalmi hivatalok között. az ibusz-nak szélesíteni kell szolgáltatási körét, hogy mind a külföldről hazánkba érkezők, mind a külföldre induló magyar turisták tökéletes, megfelelő, figyelmes utbaigazítást kaphassanak.

az idegenforgalom fejlesztése sürgetően előírja szállodahelyzet javítását. a kormányzat már ebben az évben jelentős anyagi áldozatokat hoz a szállodai férőhelyek növelésére, s a népgazdaság teherbíróképességének megfelelően a következő években új szállodákat épít.

/folyt.köv./
16.26/-szb

-32-

bb 59. /dr. vitéz andrásnak, ... 1. folyt./ m

nálunk jelenteg csupán késő tavasztól kora őszig tart az idegenforgalmi évad. ezen is változtatni kell. fel kell használni például a magyar tájak jellegzetes eseményeit, így a szüretet. továbbra is ápolni kell olyan hagyományos rendezvényeket, mint a szegedi ünnepi játékokat, a soproni neteket és más hasonló idegenforgalmi érdekességeket. szeretnénk a jövőben több európai nagyvárosban idegenforgalmi propaganda-irodát felállítani, hogy értékeinkre felhívassuk a külföldiek figyelmét. végezetül hangsúlyozta, minden lehetőség megvan a magyar idegenforgalom gyorsabb fejlesztésére. /mti/

bb 60. kitüntetés

tm/m/sr

1963. augusztus 9.

a népköztársaság elnöki tanácsa dr. terpitkó andrás vezérőrnagynak, a pénzügyőrség országos parancsnokának, eredményes munkája elismeréséül 50. születésnapja alkalmából a „vörös csillag érdemrend”, kitüntetést adományozta. /mti/

bb 62. kiállítás a helyes közlekedésről

t bc/gk/m/sr

1963. augusztus 9.

a belügyminisztérium a népköztársaság utja 55. számú állandó kiállítási helyiségében közlekedjünk helyesen címmel kiállítást rendezett.

a kiállítás az új kresz bevezetése óta szerzett tapasztalatok alapján ismerteti a főváros főbb közlekedési problémáit, a gyakran előforduló balesetek okait, megelőzésük lehetőségeit, s a helyes és udvarias közlekedésre oktat. a kiállítást dr. sós györgy rendőrvezérőrnagy, a budapesti rendőrfőkapitányság vezetője pénteken mutatta be a sajtó képviselőinek.

a közlekedjünk helyesen című kiállítás augusztus 13-tól december 31-ig lesz nyitva a nagyközönség részére, hétköznapokon - hétfő és szombat kivételével - 10-13 és 15-20 óra, vasárnap pedig 10-13 óra között. /mti/

16.33/-szb

-33-

bb 64. néprajzi gyűjtőhét kezdődött tolna megyében

vid/zs/tné/m/zs

1963. augusztus 9.

tolna megyében pénteken naprajzi gyűjtőhét kezdődött. a magyar tudományos akadémia, a népművelési intézet és a tolna megyei népművelési tanácsadó néprajzkutató szakemberei magnetofonnal és filmfelvételrel keresik fel a még kevésbé felderített, néprajzi kincseket őrző vikdékeket, összegyűjtik a nép ajkán élő dalokat, balladákat és meséket, filmet készítenek a népi iparművészek remeikeiről, az ősi táncokról és a népviseletekről. /mti/

bb 65. felvételi hirdetés

bc/tm/m/

1963. augusztus 9.

a színház és filmművészeti főiskola igazgatósága színészi szakra pótfelvételt hirdet az 1963/64-es tanévre felvételre kizárólag érettségizett, 18-22 éves fiatalok jelentkezhetnek. a jelentkezés irásban történik, mellékelni kell: felvételi kérelmet, érettségi bizonyítványt, középiskolai tanulmányi értékelést, életrajzot és 30 napnál nem régebbi orvosi bizonyítványt, iskolabizottság, vagy a munkahely ajánlását. beküldési határidő: 1963. augusztus 30. a még nem felelően felszerelt, valamint a fenti határidőn túl érkező felvételi kérelmeket a főiskola igazgatósága nem veszi figyelembe. a pótfelvételre nem jelentkezhetnek azok, akik az idén már valamely színészfelvételi vizsgán résztvettek. /cim: budapest 8., vas utca 2/c./ /mti/

bb 66. új egyetemi rektorok

k vt/tné/m/sr

1963. augusztus 9.

a forradalmi munkás-paraszt kormány dr. sőtér istván egyetemi tanárt az eötvös loránd tudományegyetem, dr. pach zsigmond páál egyetemi tanárt a marx károly közgazdaságtudományi egyetem, dr. szarvas páál egyetemi tanárt a debreceni kossuth lajos tudományegyetem, dr. juhász páál egyetemi tanárt a debreceni orvos-tudományi egyetem, dr. tóth károly egyetemi tanárt a szegedi orvostudományi egyetem, dr. kovács jeno egyetemi tanárt az állatorvostudományi egyetem rektori teendőinek, - lovász tiber főiskolai docenst pedig a gyógypedagógiai tanárképző főiskola igazgatói tisztségének ellátásával bizta meg. /mti/

17.--/-szb

-34-

bb.61. augusztus 20-ig lehet pótfelvételre jelentkezni felsőfoku technikumokba

i vt/n sr

1963. augusztus 9.

a júniusi felvételi vizsgák során egyes felsőoktatási intézményekben nem töltötték be minden helyet, ezért az alábbiak pótfelvételt hirdetnek:

felsőfoku mezőgazdasági technikum állattenyésztési szak /debrecen-pallag/, felsőfoku mezőgazdasági technikum szőlőtermesztési szak /gyöngyös, zrinyi utca 3./, felsőfoku mezőgazdasági technikum állattenyésztési és állategészségügyi szak /bp. x., maglódi ut 8/, felsőfoku mezőgazdasági technikum takarmánygazdálkodási szak /hódmezővásárhely, lenin ut 15/, felsőfoku mezőgazdasági technikum állattenyésztési szak /kaposvár, kossuth tér 2/, felsőfoku mezőgazdasági technikum növénytermesztési szak /karcag/, felsőfoku mezőgazdasági technikum növénytermesztési szak /kiskunhalas, kossuth utca 43/, felsőfoku mezőgazdasági technikum mezőgazdasági gépészeti és növénytermesztési szak /körmend, rákóczi ut 2/, felsőfoku mezőgazdasági technikum mezőgazdasági gépészeti szak /mezőtúr, tolbuhin utca 2/, felsőfoku mezőgazdasági technikum növénytermesztési szak /keszthely, felszabadulás utca 110/, felsőfoku mezőgazdasági technikum növénytermesztési szak /nagykanizsa, ady endre utca 74/a/, felsőfoku növénytermesztési technikum /putnok, bajcsy-zsilinszky ut 31/, felsőfoku mezőgazdasági technikum üzemgazdasági szak /zsámbék/, felsőfoku mezőgazdasági technikum növénytermesztési szak /székesfehérvár, ady endre utca 17/, felsőfoku épületgépészeti technikum épületgépészeti szak és szilikátipari szak /budapest, 1., szabó ilonka utca 2-4/, felsőfoku gépipari technikum /bp. 8., népszínház utca 8./, felsőfoku kohászati technikum /dunaujváros, táncsics utca 1./, felsőfoku vegyipari gépészeti technikum /pécs, alkotmány utca 77/, felsőfoku mezőgazdasági technikum gyümölcsstermesztési szak /fertőd/, felsőfoku mezőgazdasági technikum öntözéses növénytermesztési szak /szarvas, szabadság utca 1-3/, felsőfoku mezőgazdasági technikum növénytermesztési szak /szekszárd-palánk/, felsőfoku könnyűipari technikum bőripari szak /bp. 8., rákóczi tér 4/. nappali tagozatra.

esti tagozatra felvételt hirdet: felsőfoku gépipari technikum /bp. 8., népszínház utca 8/, felsőfoku gépipari technikum/miskolc, kun béla utca 10/, felsőfoku gépipari technikum/szombathely, puskin utca 1/, felsőfoku kohászati technikum /dunaujváros, táncsics utca 1/, felsőfoku villamosgépészeti technikum /bp. 3., nagyszombat utca 19/ és felsőfoku villamosenergiaipari technikum /bp. 13., üteg utca 15/. levelező tagozatra: felsőfoku gépjárműközlekedési technikum forgalmi-kereskedelmi szak /bp. 10., ujhgyi ut 14/ és felsőfoku vegyipari gépészeti technikum /esztergom-kenyérmező, wesselényi utca/.

/folyt.köv./

17.10/-szb

-35-

fe

bb.61. /augusztus 20-ig lehet pótfelvételre jelentkezni...1.folyt./n

a jelentkezést írásban kell beadni mellékletekkel együtt augusztus 20-ig. a felsorolt felsőfoku technikumban azok is jelentkezhetnek, akiket helyhiány, vagy nem megfelelő vizsgaeredmény miatt valamely más felsőoktatási intézménybe nem vettek fel. azok, akik a felvételi bizottság elutasító határozatát megfellebbezték, csak az esetben jelentkezhetnek pótfelvételre, ha fellebbezésüket visszavonták, vagy azt a pótlejtemzésig az illetékes szerv elutasította. az ideai felvételeknél elutasítottak ahhoz a dékánhoz, illetve igazgatóhoz adják be írásban, hogy most melyik felsőfoku technikumba kérik felvételüket, akitől az elutasító határozatot kapták, mert ők kötelesek az összes iratokat továbbítani az érdekelt felsőfoku technikum igazgatójához.

az esti, vagy levelező tagozatra pályázók, újabb jelentkezésükhöz csatolják munkaadójuk javaslatát is.

azok, akik ez évben még nem kérték felvételüket felsőoktatási intézménybe és most pályázni kívánnak, a művelődésügyi miniszter május 19-én kiadott rendelkezése alapján a középiskolánál, illetőleg munkahelyükön kötelesek benyújtani kérelmüket.

a pótfelvételi vizsgákat augusztus 28 és szeptember 10 között tartják.

a pótfelvételekkel kapcsolatos miniszteri utasítást az érdekelt felsőoktatási intézményeknek és a középiskoláknak már megküldték, s az a művelődésügyi közlöny augusztus 15-i számában is megjelenik./mti/

.-.

bb.50. pénteken újabb személyszállító hajót bocsátottak vízre Óbudán

i sl/n ki

1963. augusztus 9.

a magyar hajó és darugár Óbudai Gyógyegységében pénteken délelőtti vízrebocsátották a 40. számú, 800 lóerős személyhajót. a 350 személyes korszerű hajó a Szovjetunió részére készült./mti/

.-.

17.16/-szb

-36-

bb 64. néprajzi gyűjtőhét kezdődött Tolna megyében

vid/zs/tné/m/zs

1963. augusztus 9.

Tolna megyében pénteken néprajzi gyűjtőhét kezdődött. a Magyar Tudományos Akadémia, a népművelési intézet és a Tolna megyei népművelési tanácsadó néprajzkutató szakemberei magnetofonnal és filmfelvevővel keresik fel a még kevésbé felderített, néprajzi kincseket őrző vidékeket, összegyűjtik a nép ajkán élő dalokat, balladákat és meséket, filmet készítenek a népi iparművészek remekeiről, az ősi táncokról és a népviseletekről. /mti/

.-.-

bb 65. felvételi hirdetés

bc/tm/m/

1963. augusztus 9.

a színház és filmművészeti főiskola igazgatósága színészi szakra pótfelvételt hirdet az 1963/64-es tanévre. felvételre kizárólag érettségizett, 18-22 éves fiatalok jelentkezhetnek. a jelentkezés írásban történik. mellékelni kell: felvételi kérelmet, érettségi bizonyítványt, középiskolai tanulmányi értesítőt, életrajzot és 30 napnál nem régebbi orvosi bizonyítványt, iskolabizottság, vagy a munkahely ajánlását. beküldési határidő: 1963. augusztus 30. a meg nem felelően felszerelt, valamint a fenti határidőn túl érkező felvételi kérelmeket a főiskola igazgatósága nem veszi figyelembe. a pótfelvételekre nem jelentkezhetnek azok, akik az idén már valamely színészfelvételi vizsgán résztvettek. /cim: Budapest 8., Vas utca 2/c./ /mti/

.-.-

bb 66. új egyetemi rektorok

k vt/tné/m/sr

1963. augusztus 9.

a forradalmi munkás-paraszt kormány dr. Sőtér István egyetemi tanárt az Eötvös Loránd Tudományegyetem, dr. Pach Zsigmond Pál egyetemi tanárt a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem, dr. Szarvas Pál egyetemi tanárt a Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem, dr. Juhász Pál egyetemi tanárt a Debreceni Orvostudományi Egyetem, dr. Tóth Károly egyetemi tanárt a Szegedi Orvostudományi Egyetem, dr. Kovács Jenő egyetemi tanárt az Állatorvostudományi Egyetem rektori teendőinek, - Lovász Tibor főiskolai docenst pedig a Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola igazgatói tisztségének ellátásával bízta meg. /mti/

.-.-

17.21/n

-37-

bb 67. ittas embert gázolt a tehergépkocsi

i lv/lk/m/sr

1963. augusztus 9.

a fővárosban újabb baleseteket okozott a figyelmetlenség. a 2. kerület árpád-fejedelem utja 20. számú ház előtt vajda józsef 23 éves tehergépkocsi-vezető elütötte mauzer róbert 32 éves műszerészt, aki súlyos, de nem életveszélyes sérülést szenvedett. a mentők az 1. számú sebészeti klinikára vitték. a baleset oka: a gyalogos ittasan szabálytalanul haladt át az uttesten. a 4. kerület külső váci uton a 13-as kilométerkőnél dalos ferenc 34 éves gépkocsivezető az fa 73-09 rendszámú tehergépkocsival nekiütközött az egyesült dunamenti mezőgazdasági tsz tehergépkocsijának, amelyet kövesdi imre vezetett. dalos ferenc könnyű sérülést szenvedett. a mentők a szántó-kovács jános utcai sztk rendelőbe szállították. a baleset dalos ferenc okozta, mert nem tartotta be a követési távolságot.

a 6. kerület népköztársaság utja és izabella utca kereszteződésénél bognár gyula 25 éves motorkerékpáros elütötte rázmán gábor 65 éves nyugdíjast, aki könnyű sérülést szenvedett. a mentők a szobi utcai kórházba szállították. a baleset oka: hogy a gyalogos figyelmetlenül haladt át az uttesten. a 19. kerület üllői ut és ady endre utca kereszteződésénél kiss istván 22 éves motorkerékpáros az uttesten felborult. a motorkerékpár utasa, nagy kálmánné könnyű sérülést szenvedett, akit az 1. számú sebészeti klinikára szállítottak. a balesetet kiss istván okozta, mert a vizes uttesten figyelmetlenül vezetett.

a 13. kerületben az élmunkás-hidon borzovány jános 23 éves autóbuszvezető az oszlopnak ütközött. a karambol következtében szlávik béláné 29 éves kalauz könnyű sérülést szenvedett. a mentők a szobi utcai kórházba szállították. a baleset oka, hogy az autóbuszvezető gyorsan hajtott a sikos uton. az autóbuszban 700 forint értékű kár keletkezett. /mti/

...-

bb 69. balesetet okozott a vonatfütty

vid/zs/tné/m/zs

1963. augusztus 9.

tolna megyében öcsény határában finta józsef, a helyi termelőszövetkezet fogatos lovasgeregelyével szénát gyűjtött a vasút mellett. munka közben egy vonatszerelvény haladt el közelében. a vonatfüttytől a lovak megbokrosodtak és finta józsef a gereblye kerekai közé esett. térdficammal és fejsérüléssel szállították kórházba. /mti/

17.27/-szb

...-
-38-

bb 68. kitüntetés

tné/m/sr

1963. augusztus 9.

a népköztársaság elnöki tanácsa soó rezső, kétszeres kossuth díjas akadémikusnak, az eötvös loránd tudományegyetem növényrendszertani és növényföldrajzi intézete tanszékvezető egyetemi tanárának tudományos munkássága elismeréséül 60. születésnapja alkalmából a munka érdemrend kitüntetését adományozta. a kitüntetés kisházi ödön, az elnöki tanács helyettes elnöke nyújtotta át. jelen volt a kitüntetés átadásánál straub f.bruno, a magyar tudományos akadémia biológiai tudományok osztályának titkára és darabos iván, az mszmp központi bizottságának osztályvezetője. /mti/

...-

bb 70. rozgonyi lászló emlékkiállítás nyílik szombaton a magyar nemzeti galériában

tf/m/sr

1963. augusztus 9.

a magyar nemzeti galériában sajtófogadáson ismertették a szombaton nyíló rozgonyi lászló emlékkiállítást.

haulisch lenke művészettörténész méltatta a másfél évtizede elhunyt művész életét és munkásságát. elmondta, hogy a bemutató a szentendrei festők társasága megalakulásának 35. évfordulója alkalmából rendezték. rozgonyi lászló a művésztársaság egyik alapító tagja volt, művészi kibonatkozása az 1930-40-es években szorosán összekapcsolódott a szentendrén kialakult festői felfogással. ő is tovább fejlesztette azokat a forradalmi kezdeményezéseket, amelyeket a század elején csoportosan a nyolcak és az aktivisták képviseltek. ábrázolásmódját romantikus hangvétel és sajátos érzelmi telítettség jellemzi. alakítási eszközei közül legkedveltebbek a fény-árnyék hatások és a színek finom átmenete.

rozgonyi lászló alkotásaiból most rendeznek először önálló kiállítást. több mint 80 festményét és rajzát mutatják be, amelyek eddig jobbra ismeretlenek voltak a tárlatlátogató közönség előtt. /mti/

...-

17.32/-szb

-39-

bb 67. ittas embert gázolt a tehergépkocsi

i Lv/lk/m/sr

1963. augusztus 9.

a fővárosban újabb baleseteket okozott a figyelmetlenség. a 2. kerület árpád-fejedelem utja 20. számú ház előtt vajda józsef 23 éves tehergépkocsi-vezető elütötte mauzer róbert 32 éves műszerészt, aki súlyos, de nem életveszélyes sérülést szenvedett. a mentők az 1. számú sebészeti klinikára vitték. a baleset oka: a gyalogos ittasan szabálytalanul haladt át az uttesten. a 4. kerület külső váci uton a 13-as kilométerkőnél dalos ferenc 34 éves gépkocsivezető az fa 73-09 rendszámú tehergépkocsival nekütközött az egyesült dunamenti mezőgazdasági tsz tehergépkocsijának, amelyet kövesdi imre vezetett. dalos ferenc könnyű sérülést szenvedett. a mentők a szántó-kovács jános utcai sztk rendelőbe szállították. a baleset dalos ferenc okozta, mert nem tartotta be a követési távolságot.

a 6. kerület népköztársaság utja és izabella utca kereszteződésénél bogvár gyula 25 éves motorkerékpáros elütötte rázmán gábor 65 éves nyugdíjast, aki könnyű sérülést szenvedett. a mentők a szobi utcai kórházba szállították. a baleset oka: hogy a gyalogos figyelmetlenül haladt át az uttesten. a 19. kerület üllői ut és ady endre utca kereszteződésénél kiss istván 22 éves motorkerékpáros az uttesten felborult. a motorkerékpár utasa, nagy kálmánné könnyű sérülést szenvedett, akit az 1. számú sebészeti klinikára szállítottak. a balesetet kiss istván okozta, mert a vizes uttesten figyelmetlenül vezetett.

a 13. kerületben az élmunkás-hidon borzovány jános 23 éves autóbusszvezető az osztráknak ütközött. a karambol következtében szlávik béláné 29 éves kalauz könnyű sérülést szenvedett. a mentők a szobi utcai kórházba szállították. a baleset oka, hogy az autóbusszvezető gyorsan hajtott a sikos uton. az autóbusszban 700 forint értékű kár keletkezett. /mti/

...-

bb 69. balesetet okozott a vonatfűtty

vid/zs/tné/m/zs

1963. augusztus 9.

tolna megyében öcsény határában finta józsef, a helyi termelőszövetkezet fogatos lovasgereblyével szénát gyűjtött a vasút mellett. munka közben egy vonatszerelvény haladt el közelében. a vonatfűttytől a lovak megbokrosodtak és finta józsef a gereblye kerekei közé esett. térdficammal és fejsérüléssel szállították kórházba. /mti/

...-
-38-

17.27/-szb

bb 68. kitüntetés

tné/m/sr

1963. augusztus 9.

a népköztársaság elnöki tanácsa soó rezső, kétszeres kossuth díjas akadémikusnak, az eötvös loránd tudományegyetem növényrendszertani és növényföldrajzi intézete tanszékvezető egyetemi tanárának tudományos munkássága elismeréséül 60. születésnapja alkalmából a munka érdemrend kitüntetését adományozta. a kitüntetés kisházi ödön, az elnöki tanács helyettes elnöke nyújtotta át. jelen volt a kitüntetés átadásánál straub f. bruno, a magyar tudományos akadémia biológiai tudományok osztályának titkára és darabos iván, az mszmp központi bizottságának osztályvezetője. /mti/

...-

bb 70. rozgonyi lászló emlékkiállítás nyílik szombaton a magyar nemzeti galériában

tf/m/sr

1963. augusztus 9.

a magyar nemzeti galériában sajtófogadáson ismertették a szombaton nyíló rozgonyi lászló emlékkiállítást.

haulisch lenke művészettörténész méltatta a másfél évtizede elhunyt művész életét és munkásságát. elmondta, hogy a bemutató a szentendrei festők társasága megalakulásának 35. évfordulója alkalmából rendezték. rozgonyi lászló a művésztársaság egyik alapító tagja volt, művészi kibontakozása az 1930-40-es években szorosán összekapcsolódott a szentendrén kialakult festői felfogással. ő is tovább fejlesztette azokat a forradalmi kezdeményezéseket, amelyeket a század elején csoportosan a nyolcak és az aktivisták képviseltek. ábrázolásmódját romantikus hangvétel és sajátos érzelmi telítettség jellemzi. alakítási eszközei közül legkedveltebbek a fény-árnyék hatások és a színek finom átmenete.

rozgonyi lászló alkotásaiból most rendeznek először önálló kiállítást. több mint 80 festményét és rajzát mutatják be, amelyek eddig jobbra ismeretlenek voltak a tárlatlátogató közönség előtt. /mti/

...-

17.32/-szb

-39-

bb.71. kairóban megkezdte működését a magyar-egyiptomi műszaki együttműködéssel létesült gyógyszergyár

i sz/lk n vg

1963. augusztus 9.

a medimpex külkereskedelmi vállalat és az eak egészségügyi szervei között néhány hónappal ezelőtt kötött megállapodás alapján magyar műszaki segítséggel gyógyszergyár épült kairóban. a gyárat e héten adták át rendeltetésének az egyiptomi egészségügyi miniszter, a kairói magyar nagykövetség és kereskedelmi kirendeltség képviselőinek jelenlétében. az ünnepség részvevői a gyárat elhangzott beszédekben hangsúlyozták a magyar-egyiptomi műszaki együttműködés jelentőségét.

kairó új gyógyszergyára magyar szakértők tervei alapján épült és a magyar üzemekben kialakított technológiai eljárások szerint magyar alapanyagot dolgoznak fel benne. egyelőre tíz, a későbbiekben pedig 47féle magyar gyógyszerespecialitást készítenek. a jelenlegi gyártmányok között különböző fájdalomcsillapítók, vitamin-készítmények, chemotherápiás gyógyszerek, szulfonamidok, antibiotikumok, hormonkészítmények és a szivbetegek számára szükséges különböző gyógyszerek találhatók.

a kairói gyógyszergyár létrehozásában nagy részük volt a medimpex külkereskedelmi vállalat és a chinoin gyár szakértőinek. a chinoin dolgozóinak egy csoportja jelenleg is kairóban tartózkodik és közreműködik az újabb készítmények bevezetésében, átadja magyar gyártási tapasztalatokat./mti/

..

bb.72. elhunyt bebrits lajos

hi/n sr

1963. augusztus 9.

bebrits lajos elvtárs, a munkásmozgalom és a párt régi harcosa, augusztus 9-én, 72 éves korában elhunyt.

bebrits lajos elvtárs 1891-ben született, 1911-től a vasutnál dolgozott. temesváron már ifjú korában bekapcsolódott a munkásmozgalomba, belépett a szociáldemokrata pártba és a vasutasok szakszervezetébe, s ettől kezdve élete összeforrt a munkásmozgalommal. nagy energiával vett részt a vasutasok szervezésében, a vasutas mozgalmakban. erdélyben 1920-ban a bánáti vasutas szövetség titkára lett. forradalmi tevékenysége miatt többször letartóztatták és hosszabb-rövidebb börtönbüntetésre ítélték. 1922-ben az erdélyi és bánáti szakszervezeti tanács elnökévé választották.

/folyt.köv./

18.25/-szb

-40-

le

bb.72./elhunyt bebrits lajos...1.folyt./n

rómániából 1924-ben, miután a börtönből kiszabadult, ameríkába ment. tagja volt az amerikai kommunista pártnak és az új előre című kommunista lapot szerkesztette. forradalmi munkássága miatt 1932-ben ameríkából kiutasították. ekkor a szovjetunió adott részére menedékjogot. a szovjetunióban 1932-től mint vasutas dolgozott. a második világháború éveiben bekapcsolódott a magyar hadifoglyok között megindult felvilágosító munkába, a hadifoglyok lapjának, az igaz szó-nak a szerkesztője volt.

1945 tavaszán tért haza a szovjetunióból. a vasutas szakmában szerzett gazdag tapasztalatait és minden erejét latbavetette azért, hogy a háború következtében szétzilált és tönkrement magyar vasutat helyreállítsuk. 1945-től kezdve, mint a közlekedés- és postaügyi minisztérium államtitkára dolgozott. 1949-ben közlekedés- és postaügyi miniszterré nevezték ki, s ezt a tisztséget 1956-ig töltötte be. 1949-től 1962-ig budapest illetve zala megye országgyűlési képviselője volt. odaadó munkája elismerésül a kormány több ízben, így 1953-ban a magyar munka érdemrend aranyfokozatával, a következő évben a munka vörös zászló érdemrenddel tüntette ki. 1957-től 1959-ig diplomáciai szolgálatot teljesített, stockholmban, oslóban és az izlandi köztársaságban, követi minőségben képviselte a magyar népköztársaságot. 1960-tól nyugdíjbavonulásáig az országos idegenforgalmi tanács főtitkára volt. nyugdíjba vonulása után a párt áldozatkész, fáradhatatlan munkásaként dolgozott tovább.

bebrits lajos elvtársat a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága saját halottjának tekinti. temetéséről később történik intézkedés./mti/

..

bb.73. „a bolgár népművészet remekei,, - pénteken megnyílt a „csili,, új kiállítása

t/n sr

1963. augusztus 9.

pénteken délután megnyílt a „csili,,-ben a pesterzsébeti vasas művelődési ház új kiállítása „a bolgár népművészet remekei,, címmel. a népművészeti bemutatót marín pesev, a bolgár kultúra igazgatója nyitotta meg. elmondta, hogy a kiállítás átfogó képet nyújt a bolgár népművészet multjáról és jelenéről. a színes összeállítású anyag a napokban érkezett magyarországra berlinből, ahol sikert aratott - több ezren tekintették meg.

a gazdag anyag legszebb darabjai a különböző bolgár népviseletek, így többek között a rodopei, a vardarszki, a koteli, a sopszki és a trákiai tájak hagyományos öltözékei. többszáz éves ékszerek, övcsatok, kősöntyök, melldiszkek és fejékek adnak izelítőt bulgária nagymultu ötvös-művészetéről. láthatók még művészi színvonalu népi fafaragások, gyönyörű színes szőttek és szőnyegek, valamint számos más értékes néprajzi dokumentum./mti/

18.45/-szb

-41-

le

bb.74. időjárásjelentés

la/n

1963. augusztus 9.

a meteorológiai intézet jelenti 1963. augusztus 9-én,
pénteken 19 órakor:

mérsékelt meleg idő

várható időjárás szombat estig:

felhőátvonulások, néhány helyen zápor, zivatar. mérsékelt,
időnként élénk északnyugati, északi szél. várható legmagasabb
nappali hőmérséklet szombaton 24-28 fok között./mti/

..-

bb.75. ötös névadó ünnepség az 1. kerületben

t/sz/n

1963. augusztus 9.

az 1. kerületi tanács anyakönyvi hivatalának disztermében
pénteken délután ötös névadó ünnepséget tartottak. ünnepeltek:
kaniczki béla, török ferenc, papp károly tiber, óvári ildikó és
zahár timea, az általános ruházati ktsz dolgozóinak gyermekei.
a szövetkezet valamennyiüket ezüst evőeszköz-készlettel ajándékozta
meg./mti/

..-

6

19.30/n

-42-

a szerkesztőségek figyelmébe!

bb72. számú hír: /elhunyt bebrits lajos/1. folytatás má-
sodik bekezdésében a kilencedik sorban a szöveg a következőképpen
módosul:

... a kormány többiben, így 1951-ben a magyar munka érdem-
rend aranyfokozatával, 1954-ben pedig a munka vörös zászló érdem-
rendjével tüntette ki.

20.52/-szb

..-

2105 2. mellé

-43-

v é g e

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fém utca 8-7. Telefon: 150-400, 350-400

A szerkesztő és kiadóért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d h i r e k

1963. augusztus 10.

bb.1. négynapos tudományos tanácskozás alar 6 mikrobiológiai-
genetikai kérdésekről

i ms/n sr

1963. augusztus 10.

a jövő héten, augusztus 13-án a magyar tudományos akadémián négynapos szimpozium kezdődik neves hazai és külföldi tudósok részvételével. a tanácskozáson, amelyet az akadémia genetikai intézetének tízéves fennállása alkalmából rendez az akadémia biológiai tudományok osztálya - a bakterium-genetika legkorszerűbb irányait vitatják meg.

a bakterium-genetikai kutatások nagyon alkalmasak az öröklődés menetének és törvényszerűségeinek tanulmányozására mert az egymást gyorsan váltó generációkon aránylag rövid idő alatt megfigyelhetők az öröklést befolyásoló tényezők hatásai. ilymódon ezek az alapkutatások értékes adatokat szolgáltatnak annak megismeréséhez is, hogyan megy végbe az öröklődés a magasabbrendű növényi vagy állati szervezetek sejtjeiben.

huszonkét külföldi - szovjet, amerikai, angol, német, lengyel, csehszlovák, dán és japán tudósok, szakmájuk világviszonylatban is elismert képviselői - jön el a szimpóziumra, amelyen a magyar kutatók beszámolnak a hazai kutatómunka legfontosabb eredményeiről, elsősorban a genetikai intézetben és a szegedi orvostudományi egyetem mikrobiológiai intézetében folytatott kutatásokról.

a tanácskozáson három fő témát vitatnak meg. az egyik a bakteriumok transzformálása /átalakítása/ genetikai sajátosságok átvitele révén. a másik annak vizsgálata, hogyan öröklődik a bakteriumsejtben a bakteriumölő anyagok képződése. mindkét folyamatban meghatározó szerepe van a dezoxiribonukleinsavnak. a harmadik témakör éppen ennek a fontos vegyületnek kémiai sajátosságaival és képződésének szabályozásával foglalkozik.

a tudományos megbeszéléseken kívül a résztvevők megtekintik az említett kutatásokkal foglalkozó három akadémiai intézetet. budapesten a genetikai és a biokémiai, tihanyban a biológiai intézet munkáját tanulmányozzák./mti/

..

le

-1-